Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Qui[n]quagesimussecu[n]dus ar. de erroribus Begardoru[m] ab eccl[es]ia conde[m]natis. Et de p[ri]mo errore eo[rum] q[uae] dicu[n]t q[uod] ho[...] tantu[m] po[...]t in hac vita p[er]fici: q[uod] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

ſtros huic mundo quotidie ⁊ continue viuoſq martyres facit. Hos ſcilicet ſarrabaitas arbitrij ſui tepor viuos ad inferna demergit. hucuſq Piamō. ¶ Propter predictas oēs vtilitates q̄ ex dictis vite patrū trahunt: oēs ſctē regule ab eccleſia approbate eas pficientib⁹ labores manuū indixerunt. pſ. lxxvij. Sed heu heu ſancte eleemoſyne et ſanctus panis angelicus q̄ pro noīe dn̄i petit⁹ colligitur oſtiatim: impinguāt hodie in eccleſia dei centum milia et mille milia ribaldorū: q̄ pane ſaturati et otio dediti: ſicut ab Ezechiele deploratur in iniquitatē incidunt Sodomorum qui fuerunt acidioſi ⁊ guloſi: ⁊ ideo in illud nefandū piaculū īciderūt. Eze. xvj. vltra mediū. Multi em̄ ſub ſpecie religionis alios viſitantes/⁊ eis adulātes/⁊ mēdacia cōponentes/comedūt panē impietatis: ⁊ vinū iniq̄tatis bibunt. Prouer. iiij. ⁊ Eccli. xx. Qui edunt panem illi⁹: falſe lingue ſunt. Iſte eſt etiā ille panis peſſimus de q̄ etiā dicit Prouer. xx. Suauis eſt homini panis mendacij: et poſtea implebit os eius calculo. i. lapide ignito. dicit gloſ. Et vtinam pro minori malo tales pſeudoreligioſi otioſi panem neceſſariū peterent ⁊ acciperent. ſed ſupfluum petūt: ⁊ ſic ut mercatores ⁊ fures qd̄ ſupereſt eorū gule ⁊ crapule/cōmutant ⁊ vendunt. panē ſanctū in ſe amore dei collatum in profanas alias ſpecies cōmutant dātes pro eis panes eleemoſyne: imo ſe turpiter defraudantes. Nō em̄ datur panis eleemoſyne vt vendatur: ſed vt pauper exinde alatur vnde Eccli. xxxiiij. Panis egentiū vita pauperis eſt: q̄ defraudat illū: homo ſanguinis eſt. ar. xiij. q. ij. q̄ oblationes. ſ. Etiā ſupereſt altari pauperi tribuatur. lxxxvj. di. non ſatis. ꝟ. ideoq ⁊ i gloſ. ar. ꝙ paup. ⁊. xij. q. ſ. habebat. Accipiētes aūt panem ſupfluū vel alias eleemoſynas nō neceſſarias pro preſenti vel breui tēpore in futurū aliena ſm̄ Hiero. xlij. di. §. ordinandus itaq. ⁊ Ambro. xlvij. di. ſicut. rapere cōuincuntur. ibi dicit. Plus q̄ ſufficit ſumptū/violenter obtentum eſt. Et Amb. ali. Qui nō indiget ⁊ accipit: rapit. ⁊ de talib⁹ Job. xv. Ignis deuorabit tabernacula eorū qui libenter munera accipiūt. Sed dicit dn̄s Eſa. xxxiij. Beatus q̄ excutit manus ſuas ab omni munere. lingue man⁹ ⁊ obſequij. ſm̄ Greg. ſ. q. ſ. ſunt nōnulli. O ſancta eccleſia mater verorū pauperū: quot hodie in te cōmuniter ſunt queſtores tot ſunt raptores. vix hodie nedum inter ſeculares: ſed etiā inter religioſos inter mille nō inuenitur q̄ recuſet oblata: imo q̄ de eleemoſynis promptuaria nō faciat et hoc in illud. ſm̄ Dauid. pſ. cxliij. imo q̄ non neceſſaria p importunitatē nō petat. Nō inuenitur quaſi qui dicat ſatis eſt non plus. Et ſcribitur. Prouerb. xxix. Sanguiſuge. i. demonis ſanguinē fideliū ſugentis due ſunt filie: ſcilicet fornicatio ⁊ auaritia. ſemper dicentes/Affer affer. q: ſm̄ Bern. nec corpus voluptate nec animus vanitate aliquādo ſatiatur. Homini em̄ fideli totus mūdus diuitiarum eſt: quia in deo ſperat. Homini aūt infideli nec obol⁹. ſubaudi totus mundus eſt. xiiij. q. iiij. q̄d dicamus. ¶ R Sed ſancta hodie paupertas ſobria fidelis ⁊ larga in profluitatē infidelitatē ⁊ auaritiā verſa eſt. hodie tenacitas ſub ſpecie virtutis parſimoniā ſe vocat. xlj. di. ſepe. O quot milia eleemoſynarū procurat fieri crudelis ſathan: vt veri pauperes ſpiritu ⁊ opere accipientes ſupflua aliena rapiant. xlvij. di. ſicut. et perdant meritū paupertatis. Nec curat aſtutus ſerpens ſi eleemoſynam quis aliquādo dans lucretur vitam: dūmodo indebite accipiens incurrat philargyrie mortē. nam in eodē actu frequenter vnus demeretur: ⁊ alter meretur. xxiij. q. ſ. quid culpatur. in fi. xxij. q. v. propoſito. Audiui enim quū ſtarem in monte aluerne: a ſidedignis fratribus/ꝙ quū in primis noſtri ordinis temporibus fratres noſtri vbilibet maxime in monte illo rigidam tenerent obſeruantiam paupertatis in terricula illa demon in domicellum pulcherrimum ⁊ induſtriū transfiguratus/ad domum cuiuſdam nobilis de illa guardiana venit. q̄ nobilis ſatis inhumanus illis fratribus ante erat factuſq cellerarius ſuus demon ille/frequenter dominū arguebat ꝙ ſanctis illis fratribus de aluerna non faceret eleemoſynas copioſas. ⁊ ad inſtantiā eius nobilis ille incepit largiſſime fratrib⁹ prouidere: et de die in diē in eleemoſyna eis facienda creſcere. propter quod fratres inceperunt in vita relaxari: ⁊ ex occaſione abundantie rūpere paupertatē. qd̄ quidam ſeniores de loco fratres attendētes/⁊ gementes/⁊ admirātes quomodo ille nobilis qui prius tenax erat ad fratres: ſic miſericors factus erat: iuerunt ad domū eius: ⁊ interrogantes eum quomodo nūc ſic afficeretur ad eos/qui de eis curare non conſueuerat: Reſpondit ꝙ hoc ad ſuggeſtionē illi⁹ ſui cellerarij faciebat. quo viſo vnus eorū cognouit in ſpiritu ꝙ demon eēt q̄ nullo modo reſpicere poterat in illum fratrē. Cui quū diceret frater ⁊ coniuraret quis eſſet: demon cum magno ſtrepitu diſparuit ſic fum⁹. fratres redeūtes ad locū ⁊ referētes hec ad ſuā parcitatē ⁊ ſanctā inopiam redierunt.

¶ Articulus. liij.

Sed ⁊ O alma mater

eccleſia nedum contra tua ſtatuta viuūt ſupradicta pſeudo anachorite: ⁊ contra dicta apoſtoli pauli: ⁊ dicta ſanctorū ſuperius allegata: ſed inſuper multi eorū maxime pſeudo apoſtolorum ⁊ begardorū multis ſunt erroribus implicati. quorū aliquos ſponſus tuus papa clemens quintus in ſua declarat cōſtitutione: que incipit/ad noſtrum. in titu. de heret. in clemen. dicens.

A

Et vnus error eorū

eſt: Homo in preſenti vita tātum ⁊ talē gradum perfectiōis poteſt acquirere/ꝙ reddetur penitus impeccabilis: ⁊ amplius in gratia proficere non valebit. nam vt dicunt/ſi quis poſſet ſemper proficere: poſſet aliq̄s chriſto perfectior inueniri. Iſti moueri videntur ex authoritate Jo. in epiſtola. ſ. c. iij. ibi. Omnis qui nat⁹ eſt ex deo: peccatum non facit. de peni. diſt. ij. §. opponitur. ꝟ. Item ſm̄ hanc. Sed Hiero. contra Jouinianum predicte authoritati reſpōdet probās oēm hominē in hac vita poſſe peccare: ⁊ peccato eſſe ſubiectū multis hoc probans exemplis. Iſte etiā error ab illo videtur trahere ortum qui dicit nullum imputari peccatum in fide manentium. xxiiij. q. iij. quidam. ver. eunomiani. Si ad impeccabilitatem in hac vita venire poſſemus: fruſtra oraremus/Dimitte nobis debita noſtra. de peni. di. iij. de q̄tidianis. ⁊ pre. c. ſi enim. ꝟ. ſi non peccam⁹. ⁊ di. ſ. tres aūt et de con. di. ij. iteratur. Et Mat. vj. ⁊ Luce. xj. vbi Cyprianus. Q̄ neceſſarie autem ⁊ ſalubriter admonemur: q̄ peccatores ſumus: qui pro peccatis rogare compellimur. Et ne quis ſibi quaſi innocens placeat: et ſe extollendo plus pereat: inſtruitur ſe peccare quotidie dum pro peccatis q̄tidie iubetur orare. Item Augu. de bono perſeuerantie Hoc autem telo pelagiani confodiuntur heretici: qui audent dicere hominem iuſtū in hac vita habere nullum omnino pctm̄. Et in talib⁹ hoībus nō eſt iam videre in preſenti tempore eccleſiā nō habentē maculam aut rugā. ad Ephe. v. xxj. di. q̄uis. Chryſ. in homi. Quoniā vero fidelib⁹ hec oratio conuenit: leges eccleſie docent: ⁊ orationis principium: quod docet deū patrem vocare. Qui ergo fidelib⁹ iubet remiſſionē peccatorū petere: demonſtrat ꝙ poſt baptiſmū contingit peccata dimitti cōtra nouatianū. de ſolo chriſto filio dei dicit Petrus. ſ. Pe. ij. Qui peccatum nō fecit. ⁊ Jo. xiiij. Venit enim princeps huius mūdi: ſcilicet diabolus ſm̄ Aug. ⁊ in me non habet quicq̄. Aug. q: neq cum peccato deus venerat: neq eius carnē de peccati ppagine virgo peperat. ¶ B De matre etiam eius beatiſſima tenent ſancti maxime Aug. ꝙ non peccauit etiam venialiter in hac vita: tamen in originali peccato ↄcepta fuit: ſicut ⁊ ceteri homines. q: ab illa ſententia patris ſui Dauid/Ecce enim in iniquitatibus cōceptus ſum. pſ. l. xxxiij. q. iiij. vir cum propria. nullus excipitur niſi chriſtus qui non de ſemine humano ſed ſpiritu ſancto/et in vtero

An poſſit q̄s hac in vita fieri impeccabilis.

An maria in originali fuerit cōcepta.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

virginis iam ſanctificato cõceptus fuit.ex̃ de ſum.tri.c.i.
xxiiij.di.qui epiſcop⁹.Domina autem noſtra de ſemine viri
uſqꝫ parentis Joachim ⁊ Anne concepta fuit:ſicut cetere
mulieres:non de ſpirituſancto ſicut fili⁹.⁊ ideo in origina
li peccoto fuit concepta vt late probat Bern̄.in ep̄la quã
ſcribit canonicis Lugdunen̄.in qua reprehẽdit eos:q: cõ
ceptionis feſtum domine celebrabant:q̄d non debet fieri
ſed quũ fit:referri debet ad ſanctificationẽ eius in vtero.
quia ſm̄ Bern̄.ante fuit ſancta ꝙ nata.vnde ⁊ Aug.ſuper
hoc ad petrum diaconũ ait de con.diſ.iiij.firmiſſime tene.
Firmiſſime tene:⁊ nullatenus dubites omnem hominem
qui per concubitum viri ⁊ mulieris concipitur:cum origi
nali peccato naſci:impietati ſubditum/mortiqꝫ ſubiectũ
Et ob hoc naturaliter naſci filium ire. de qua dicit ap̄ls.
Eram⁹ natura filij ire ſicut ⁊ ceteri.Eph.ij.⁊ Rom̄.v.ad
h̄ facit quod legit ⁊ no.de con.di.iiij.c.ij.in ṽbo miraculo
gloſ.vt in beata Maria.⁊ de con.di.iij.c.i.in gloſ.de feſto.
⁊ facit op.xxvij.q.ij.omne. et hanc ſententiam tenent oẽs
antiqui theologi:Alexander/Thomas in ſuo quarto ⁊.ij
Bonauẽtura/Richardus.licet q̄dã noui theologi a ſen/
ſu eccleſie recedentes cõmuni tenere cõtra indeuoti reue/
ra domine/ei tamen deuoti cupientes apparere/nitantur
eam quodãmodo ſic deo ⁊ ſuo filio cõparantes.quorũ no
ua opinio ⁊ phantaſtica ſit a fidelibus cancellata:q: ſan/
ctificationem virginis negat.contra id q̄d tenet eccleſia
ipſam ſanctificationẽ fuiſſe.⁊ ſic ſm̄ Bern̄.antea ſanctam
id eſt ſanctificatam in vtero ꝙ natam extra vterũ. Si em̄
in peccato originali q̄d contrahitur in anime infuſiõe:vt
no.de con.di.iiij.non ex quo.in gloſ.ij.non fuiſſet cõcepta
ſanctificatio neceſſaria non fuiſſet:ſicut nec in chriſto. et
ideo Romana eccleſia feſtum conceptionis non agit:et ſi
tolerat ꝙ alicubi fiat:maxime in anglia:non tamẽ appro/
bat.q: quod permittitur nõ approbatur.iiij.di.deniqꝫ.xxi.
q.i.hac ratione vel illud feſtum debet referri ad ſanctifica
tionem virginis non conceptionem.vt dictum eſt.Et ita
dicit oratio que dicitur in hoc feſto Rome in ſancta Ma
ria maiori.Deus qui ſanctificationem virginis ⁊c.ſicut vi
di ⁊ audiui quũ ibi de iſta ſanctificatione predicarem in
iſto feſto ſanctificationis:quod fit in decembri ante feſtũ
natalis .per.xv. dies.Pro hac veritate facit illud Salo.
Prouerbio.xxv. Aufer rubiginem de argento:et egrede/
tur vas puriſſimum.Vas puriſſimum fuit virgo:que ru/
bigine originalis peccati abluta per ſanctificationem in
vtero factam puriſſima in neceſſitate ſua egreſſa eſt ex
vtero.et illud.Pſalm̄.xlv. Sanctificauit tabernaculum
ſuum altiſſimus. Tabernaculum ſanctificatum dei fuit
virgo Maria.iuxta illud Eccleſiaſti.xxiiij.Et qui creauit
me requieuit in tabernaculo meo.facit verbũ Aug.in ſer/
mone purificationis dicentis.Solus eſt ſine peccato na/
tus:quẽ ſine viri cõplexu nõ concupiſcentia carnis:ſ; obe
dientia genuit mentis.Hoc etiam determinat Aug.ſup
Gen̄.ad literam.vi.c.facit de peni.di.ij.ſi enim.in fine.ibi.
⁊ docuim⁹ ꝙ excepto deo omnis creatura ſub vitio ſit ⁊c.
Idẽ tenet magiſter ſententiarũ.Contra hos etiã qui im/
peccantiam poſſe haberi in hac vita dicunt: eſt illa coll̃o
Theone q̄ intitulatur de anamarchitio.i.impeccantia .in
li.collationum Jo. caſſi.vbi etiam allegat Paulus dicẽs
Ago.q̄d volo. infelix ego homo:q̄s me liberabit de cor/
pore mortis huius:ad Ro.vij.⁊.xxxij.q.v.ſi paulus.et de
con.di.iiij.c.ij.⁊ illud Ro.vij.Video aliam legẽ repugnã/
tem legi mentis mee.in pre.c.ij.⁊ di.vi.in palea/ſed peſan
dum.in fi.que omnia intelliguntur ꝙ nunq̃ mente vole/
bat a deo diſcedere:ſed hoc nõ poterat perficere quin mo
tus vagationum ſentiret:⁊ quin deſcendere eum aliquã/
do oporteret ab illa continua theoria.¶ L Nullus em̄
hominũ excepto dño ſaluatore ⁊ domina matre eius (vt
pie creditur) naturalẽ per vagationem mentis ita deſij⁹
ſemper in dei cõtemplatione cõtinuit: vt nunq̃ ab ea ra/
ptus mundane cuiuſq̃ rei delectatione peccaret: dicente
ſcriptura. Sidera ipſa non ſunt munda in cõſpectu eius

noſtra trãſlatio habet.celi non mundi.Job.xv.¶ D Ho
etiam dicũt dicti Begardi ꝙ tantum poteſt homo creſce
re in gratia in hac vita:ꝙ amplius creſcere nõ valebit.fal
ſum eſſe nõ dubium eſt:quia ſcriptum eſt in.pſ.lxxxiij.⁊ de
peni.di.ij.dum ſanctã.Ibũt de virtute in virtutẽ vſqꝫ quo
videatur deus deorum in ſyon.i.in gloria ſempiterna vbi
dñm ſpeculabimur facie ad faciẽ.Joãnis cap.xvij.Cõtra
etiam verbum Ambroſij in ſermone reſurrectionis de
ſanctis dicentis.Quis em̄ in hac vita tã mũdus:q̃ amplius
mundari nõ poſſit:magis magiſqꝫ mundãdus nõ fit:⁊ ſe
quit̃ poſt.Ut tãto ſint fecundiores: quanto fuerint mun
diores.Et contra hoc etiam eſt illud Apoca.c.vltimo.Et
qui iuſtus eſt:iuſtificetur adhuc.xlvij.di.quantũlibet.Et
illud Salo.Prouer.iiij.Juſtorum ſemita quaſi lux ſplen/
dens procedit ⁊ creſcit vſqꝫ in perfectum diem.de peni.di.
ij.iuſtorum ſemita.poſt.c.nõ reuertebantur.Vocat autem
perfectum diem ſcilicet glorie ſempiterne.de qua dic dici
tur in pſ.lxxxiij.Quia melior eſt dies vna in atrijs tuis ſu
per milia.quod verbum Salomonis exponit Grego.in
Ezech.homi.v.⁊ in prece.c.non reuertebantur dicens.In
eorum nãqꝫ animo bonum deſiderium atqꝫ intellectus lu
cis intime iam pars diei eſt:ſed q: vſqꝫ ad finem vite in vir
tute proficiunt:ad perfectum diem tunc veniunt: quãdo
ad regna celeſtia perduci in ea luce quã deſiderant iã mi
nus aliquid nõ habebunt.Item Nedum inter virtutes
ſed etiam in eiſdem virtutibus gradus eſſe probatur.de
peni.di.ij.§.hec que de charitate.⁊.c.dum ſanctã.vbi Gre
go.probat per multas authoritates hoc ꝙ in iſta vita p
fectiſſima charitas ſicut in patria haberi non poteſt.Un
de peni.di.ij.§.hinc etiam.ṽ.Item Hiero.Charitas in q
buſdam perfecta eſt:in quibuſdam imperfecta:perfectiſſi
ma autem in hac vita haberi nõ poteſt.Quis em̄ in hac
vita ad tantũ gradũ perfectionis peruenit:ad quãtũ per
uenit mater dei?⁊ tamen ſemper in ea creuit gratia ⁊ me
ritum vſqꝫ ad mortem.q: ſemper gratia vtebatur recte ⁊
virtuoſe viuendo. Et credo ſalua eccleſie veritate ꝙ ſi
dña.c.milibus annorũ vixiſſet in hac vita:in fine illorum
dierum perfectior extitiſſet.q: nulla creatura ſic eſt plena
gratia quin amplius repleri valeat.excepto illo homine
in chriſto deo vnito qui ab inſtãti cõceptionis omnib⁹ cha
riſmatibus diuini ⁊ ſancti ſpiritus pleniſſime plenus fuit
q: nõ fuit ſibi datus ſpiritus ad menſuram.Jo.iij.⁊ ibi.De
plenitudine eius omnes accepimus.Jo.i.⁊ ibi. Plenum
gratie ⁊ veritatis.Unde ſuper illud verbum/Non enim
ad menſuram dat deus ſpiritum.Jo.iij.Aug.Hominib⁹
ad menſuram dat:vnico filio nõ dat ad menſuram.Alij q̄
dẽ dat per ſpm̄ ſermo ſapiẽtie:alij ſermo ſcientie.Ro.xij.i.
Cor.xij.aliud habet ille:⁊ aliud h; iſte.Menſura diuiſio
q̄dã donorum eſt.ſed chriſtus que dat nõ ad menſuram
accepit.Item ſuper id pre.Jo.i.Plenum gratie ⁊ verita/
tis.Origen̄.in homi.Duplex intellectus eſt.Poteſt enim
de humanitate ac diuinitate incarnatum verbi accipi:ita
vt plenitudo gratie referatur ad humanitatẽ ſm̄ quam
chriſtus caput eſt eccleſie ⁊ primogenitus creature vni/
uerſe.quoniã maximum ⁊ pricipale gratie exemplũ qua
nullis precedẽtibus meritis homo efficitur deus in ipſo
primordialiter manifeſtũ eſt.Poteſt etiã plenitudo gra
tie chriſti de ſpirituſancto intelligi:cuius ſeptiformis ope
ratio hũanitatẽ chriſti impleuit.Plenitudo ṽo veritatis
ad deitatem refertur.Et ſuper pre.verbo/Et de plenitu/
dine eius ⁊c.Chryſoſtomus.q.d.nos omnes.ij.⁊ omnis
plenitudo fidelium ⁊ qui nũc ſunt ⁊ futurorum de pleni/
tudine eius accepimus.Item illud Eſa.xi.Et replebit eũ
ſpiritus timoris domini/ſcilicet filialis.de quo.xxiiij.q.vi.
§.ex ijs.Et ideo nunq̃ aliquis ita perfectus ſicut chriſt⁹
nedum non perfectior potuit inueniri.ad hoc.ex̃ de ſum.
tri.c.ij.§.quũ ergo.ṽ.quia inter.Quia omnib⁹ alijs quã/
tũuis perfectis ſpirituſſanctus ad menſuram datus eſt.
op.ar.de pe.di.ij.querẽdũ.⁊.c.põt.⁊ ſemꝑ in eis per bona
opera creſcebat:chriſto autem ſine menſura vt dictum eſt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

⁊ ideo non creſcebat in eo gratia. vnde ſuper illud Luc. ij.
Puer creſcebat. dicit Beda Creſcebat inquātū puer erat
fragilis. creſcebat ſicut ceteri homines: nō inquantū ver/
bum. nec creſcebat ex parte anime ꝙuis appareret. vnde
Greg. in homil. Iuxta naturaꝫ hominis proficiebat ſapi
entia. nō tamen ipſe ſapientior fuit extunc: quia prima cō/
ceptionis hora plenus ſapientia permanebat. ſed eamdē
qua plenus erat ſapientiam ceteris paulatim ex tempore
oſtendebat. vnde ⁊ ij nequā heretici alium antiquū erro
rem in iſto tacite includunt. Quidā enim fuerunt hereti
ci vocati Ebionite: qui chriſtum virū iuſtum per profectū
putant effectum. xxiiij. q. iij. quidam. ℣. ebionite. Chriſtus
enim non per ꝓfectum fuit iuſtus: ſed ab inſtanti ꝯceptio
nis. Illud autem ꝙ in operibus iuſtitie creſcebat pro no/
bis ⁊ pro ſe erat: quia nobis meritabat ⁊ ſibi. iuxta illud
Phil. ij. Propter quod deus exaltauit illū ⁊c. Et ideo di/
cit Paulus. j. ad Corin. j. Qui factus eſt nobis a patre re
demptio/ſanctificatio/ſapiētia/et iuſtitia. quia nos in ſe
redemit, ſanctificauit ſapiētia illuſtrauit ⁊ iuſtificauit. q:
quos predeſtinauit hos ⁊ vocauit. ⁊ quos vocauit: hos ⁊
iuſtificauit. ad Ro. viij. de peni. diſt. iiij. §. finis. ℣. hinc etiā
Aug. Ubi ergo miſeri Begardi qui ſe iuſtificāt: ⁊ plenitu/
dinem ſpiritusſancti ſe habere credunt: ſimiles alijs here/
ticis ſunt: ⁊ de eadem infecta ſtirpe deſcendūt q̄ cataphry
gi dicuntur. de quibus. xxiiij. q. iij. quidā. ℣. cataphrygijs
mūdos enim ſe facientes immundiſſimi ſunt: imundus
eſt enim apud deū omnis q̄ exaltat cor ſuum. de peni. di. ij.
ſi enim. vltra quatuor colum. ℣. imundus enim: Ille enim
vere eſt imundus: qui ſe videt mundum. ⁊ ille mundus: q̄
ſe videt imundum. Et ſic quidā ſanctus pater intelligit
illud ad Titū. j. c. Omnia munda mundis. Nam ſm̄ pre/
dictum patrem Theonē in predicta collatione de amar/
thirio. Quanto magis profecerit mens humana: ⁊ ad ſin
ceriorem cōtemplationis peruenerit puritatem: tanto ſe
immundiorē quaſi per ſpeculum ſue puritatis ſe aſpiciet.
q: neceſſe eſt dum animus ad ſublimiorē ſe extendit intui
tum: ⁊ maiora ꝙ agit proſpiciens ꝯcupiſcit: illa inferiora
ſemper ⁊ viliora deſpiciat. Plura ſiquidem denotat ſince
rior obtutus: paritꝙ ſibi maiorem reprehenſionis dolo/
rem irreprehēſibilis vita: ⁊ multiplicat gemitus atꝙ ſuſ/
piria emendatio morum ⁊ emulatio attenta virtutū. Ne/
mo enim illo in quo profecerit gradu poteſt eſſe contētus
⁊ quanto quis fuerit mente purgatior: tanto ſe ſordidio/
rem videns magis humilitatis ꝙ elationis inuenit cau/
ſas. ⁊ quanto pernicius ad ſublimiora conſcendit: tanto
amplius ꝓuidet ſibi ſupeſſe quo tēdit. q̄ authoritas pleniſ/
ſime deſtruit dictū errorē. Item Greg. Quāto q̄s ſe minus
videt: tāto minus ſibi diſplicet. ⁊ quāto maioris grē lumen
acq̄rit: tanto ſe reprehenſibiliorē eſſe oſtēdit. Item Aug.
Semper tibi diſpliceat qḋ es: ſi vis peruenire ad illud qḋ
non es. nam vbi tibi placuiſti: ibi manſiſti. Si aūt dixeris
ſufficit: periſti. ſemper ergo adde: ſemꝑ ambula: ſemꝑ pro
fice. Item Bern̄. Aut aſcendas neceſſe eſt: aut deſcendas.
Si attendas ſtare in pendulo huius vite: ruas neceſſe eſt
q: vbi incipis nolle fieri melior: deſinis eſſe bonus. Nolle
ergo proficere nō niſi deficere eſt. q: inter profectum ⁊ de
fectum mortalis vite nullum mediū inuenitur. Sicut enī
corpus continue aut creſcit aut decreſcit. de con. di. v. ne
tales. ſic neceſſe eſt ſemꝑ ſpiritum aut proficere aut defice
re. Eſaias etiā quum vidit dn̄m exercituū: tunc ſe imundū
vidit. ⁊ dixit: Ue mihi: q: vir labijs pollutus ego ſum: ⁊ vi
di dn̄m exercituum. Eſa. vj. Iſti ergo miſeri Begardi ſic/
ut dicit Greg. quo peccatores ſe eſſe nō credunt: eo dete/
riores peccatores ſiunt. xlv. di. vera iuſtitia. Iſti vero miſe
ri albuginē habent in oculo. ſicut dicit in Leui. xxj. Quod
Grego. in paſtorali exponēs/ait ⁊ eſt. xlix. di. hinc etenim
℣. Albuginem vero habet in oculo: qui veritatem lucis vi
dere non ſinitur: qui arrogantia ſapientie ſeu iuſtitie ex/
cecat. Pupilla nāꝙ oculi nigra videt: albuginem tolerās
nihil videt q: videlicet ſenſus hūane cogitationis ſi ſtul
rum peccatorēꝙ ſe intelligit: cognitionem intime clari
tatis apprehendit. Si autē candorem ſapientie ſeu iuſti/
tie ſibi tribuit: a luce ſe ſuperne ꝯgnitionis excludit: ⁊ eo
claritatē veri luminis nequaquā penetrat: q̄ ſe apud ſe par
rogātiā exaltat. ſicut de quibuſdā dicit ad Ro. j. c. Dicētes
ſe eſſe ſapientes ſtulti facti ſunt. ⁊ Io. ix. In iudicium ego
in mundum veni: vt qui non vident. i. reputant ſe non vi/
dere: videant/per humilitatem illuminantē eos. Et q̄ vi/
dent. i. qui reputant ſe videre ⁊ intelligere: ceci fiant/per
ſuperbiam excecantē eos. vnde Aug. in libro. ix. ꝯfeſſionū
Tumore meo ſeparabar a te: ⁊ nimis inflata facies clau/
debat oculos meos: q: intellectū dat paruulis. pſ. cxviij.
⁊ Matth. xj. Reuelaſti ea paruulis. i. humilibus. Cogno
ſcant ergo iſti Begardi ſe maxime in iſtis erroribus ma/
ximos peccatores: vt iuſtificentur ſm̄ Dauid. ⁊ cecos: vt il
luminentur. Quia ⁊ Petrus poſtꝙ receperat ſpiritū ſan/
ctum: reprehenſus eſt a Paulo: q: reprehenſibilis erat: q:
in illa ſimulatione peccauerat. Gala. ij. ij. q. vij. puto. q: in
hac vita oīs hō mendax. Ro. iij. ſm̄ Dauid pſ. cxv. Pro/
uer. xx. Quis poteſt dicere/mūdum eſt cor meum: ⁊ pur⁹
ſum a peccato: ⁊ omnis homo amplius creſcere poteſt: vt
ſuperius eſt probatum. ⁊. xlvij. diſtin. quantumlibet.

¶ Secundus error Begardorum. E

SEcundus error Be
gardorum eſt/ꝙ ieiunare nō oportet homi
nem vel orare: poſtꝙ gradū vltimū perfe/
ctionis fuerit aſſecutus. quia tunc ſenſuali
tas eſt ita perfecte ſpiritui ⁊ rationi ſubiecta: ꝙ poteſt ho/
mo libere corpori concedere quicquid placet. ¶ Sed iſte
error fundat⁹ in errore ſpiritus libertatis facile extirpat̄
ſi veritas attendatur. Nam certū eſt ꝙ ꝙdiu quiſꝙ in hac
vita eſt quantūcumꝙ ꝓfectus ſit: caro contra ſpiritū con/
cupiſcit. Gala. v. ⁊ Ro. vij. Uideo autē aliam legē in mē/
bris meis ⁊c. Et iterum ibi. Non enī qḋ volo bonum/hoc
facio ⁊c. xxxij. q. v. ſi paulus. ergo ſemꝑ neceſſaria eſt abſti
nentia ⁊ ieiuniū impetum carnis refrenās. vnde. j. ad Co
rin. ix. Caſtigo corpus meū ⁊c. etiā. ij. Cor. xj. In ieiunijs
multis ⁊ vigilijs multis. Unde Bern̄. Uelis nolis intra
fines tuos habitat Iebuſeus. i. cōculcatio. Iuc. j. xj. q. iij. ieiunōs
nolite. ꝯprimi quidē poteſt: ſubiugari vero minime. Nul eſt incū/
lus enim in hac vita abſꝙ priuilegio ſingulari ſine aliq̄ ſti bendum
mulo carnis viuit. Unde ille ſanct⁹ presbyter gracus quū
eſſet in trāſitu: appropinquāte ſibi vxore ſua legitima. de
quo. xxxij. di. presbyter. vocē recolligens/ait. Recede a me
mulier adhuc igniculus viget: tolle paleam. Et tamē iſte
presbyter/vt narrat Greg. in dialogo. iiij. libro adeo per/
fectus fuit: vt in morte videret apoſtolos Petrū ⁊ Pau/
lum: quib⁹ dixit/Uenio: ecce venio. ⁊ inter hec verba red/
didit ſpm̄. Et quis chriſto in perfectione ſimilis: et tamen
in noſtrum exemplū in deſerto ieiunat. Matth. iiij. ⁊ Luc.
iiij. ⁊ orat in monte. Luc. vj. ⁊. ix. Quis perfectorū noui et
veteris teſtamenti non ieiunauit ⁊ orauit? Ieiunauerūt
⁊ orauerunt Moyſes et Helias. Deutero. ix. iij. Reg. xix.
Iudith/Samuel/Dauid/ Prophete/et Apoſtoli. et ſcti
Anachorite. quorū aliqui quantū plus morti appropinq̄/
bant ⁊ perfectiores erant: tanto amplius ieiunabāt. ſicut
apparet, in magno Antonio ⁊ Hilarione. Genus enī ma
xime ſubtiliū demonum ieiunio ⁊ oratione expellitur/di/
cit dominus Mar. ix. Mat. xvij. Hunc errorem tacite tā/
git Serapion abbas in collatione ſua. de. viij. principali/
bus vitijs in fine collationis in libro colla. Io. caſſi. vbi ſic
dicit. Ab iſta gula tamꝙ ab inimico cauendū eſt: ſm̄ illud
Salo. Prouer. xxvj. ad ſi. Si te rogauerit inimicus voce
magna: ne cōſenſeris ei: ſeptem enim nequitie ſunt in aīa
eius. i. ſi ſuperatus gaſtrimargie ſpūs cepit ibi ſua humi
liatione blandiri: rogans quodāmodo vt aliquid relaxās
accepto feruore impertias ei/quod continentie modum
⁊ menſuram iuſte diſcretionis excedat: ne reſoluaris ei⁹
ſuggeſtione: ne arridente impugnationis ſecuritate qua

videris pauliſper a carnalibus incentiuis factus quieti/
or/ad priſtinã remiſſionem vel preteritas gule cõcupiſcẽ/
tias reuertaris. per hocẽm / dicet ille ſpũs gaſtrimargie
quẽ viceras: reuertar in domum vnde exiui Matth. xij. ⁊
Luce xj. ⁊ procedentes ex eo confeſtim ſeptẽ ſpũs vitiorũ
erunt tibi acriores: ꝙ illa paſſio que in primordijs fuerat
ſuperata. Nam nequiores hi ſeptẽ ſpũs illo priore q̃ egreſ
ſus fuerat/idcirco dicuntur: q: deſiderium gule. i. gaſtri/
margia per ſe nõ tantũ eſſet noxia: niſi intromitteret gra
uiores alias paſſiones . i. fornicationis /et philargyrie/
ire/triſtitie/ſiue ſuperbie: que per ſe eſſe noxia anime ac ꝑ
emptoria dubiũ non eſt. Vidi enim duos fratres noſtros
ſanctitatis nimie famã habentes: dicentes ſe guſtũ in cõ/
edendo perdidiſſe: ⁊ in cibis ſaporem nõ inuenire: qui tñ
reuera ſemota hypocriſi plus de bono vino ꝙ de malo bi
bebant: et pro eis ſpecialiter querebatur et emebatur: et
q̃ plus de bona coquina carnibus ⁊ piſcibus ⁊ fructibus
edebant/ꝙ de malis: immo nec communibus contenti
erant ſed ſpecialia querebant et habebant: facta verbis
contraria oſtendentes . in verbis mendacibus glorian/
tes: vere malus ſpũs eſt ſpiritus gaſtrimargie ⁊ periculo
ſus: q: ianua vitiorũ. xliiij. di. §. ſ. Sed deterior abſtinentia
ſimulata. vt exponit Aug. illud verbũ dictum Luc. xj. Cuꝫ
immundus ſpũs ⁊c. ⁊ malũ eſt curaꝫ carnis in deſiderijs
facere. cõtra verbũ apl̃i. Gala. v. ibi. Et deſideria carnis
ne perficietis: ⁊ de con. di. v. nõ mediocriter. in fi. ſed dete/
rius eſt ſe falſo abſtinentẽ ⁊ frugalẽ dicere: ⁊ ſe in cibis in
ſenſibilem facere: q: non poſſumus nõ eſſe qḋ ſumus. Et
Iſaac cõtemplatiuus ait. Quũ rerũ opportunitatẽ acci/
pimus: noſipſos nõ poſſumus ꝯtinere. ar. ex̃ de eo q̇ cog.
cõiang. vxoris veniẽs. vñ Greg. Sancti viri a licitis abſti
nent ne illicita ꝑpetrẽt. ¶ Iſti etiã begardi tacite in aliũ
errorem videntur incidere Iouinianiſtarũ: nullũ diſcri/
men facientes inter abſtinentes ⁊ laute epulantes. xxiiij.
q. iij. quidã. ꝟ. Iouinianiſte. Et ideo non dicant quidã/ꝑ/
fecti ſumus: carne mortui ſumus: dimittamus abſtinen/
tias ⁊ ieiunia: ⁊ teneamus vitã cõmunem: aliorũ q: gulã
vicimus . vere tales non victores gule: ſꝫ victi a gula ſunt
quia etſi quod intrat per os nõ coinquinat hominem . vt
Matth. xv. Et oĩs creatura dei bona eſt: ⁊ nihil reijciẽdũ
qḋ cum gratiarum actione recipitur. j. ad Timo. iiij. ⁊ qḋ
dictum eſt Petro. Quod deus purificauit tu ne cõmune
dixeris. Act. x. Ab omni tamen ſpecie mala ⁊ occaſione ab
ſtinendũ eſt. j. ad Theſſa. vlti. ex̃ de ſimo. audiuimꝰ. Et ite
rum Paulus . j. ad Corin. ix . Qui in agone contendit: ab
oĩbus ſe abſtinet. Et quis eſt iſte elatus qui ſe agonẽ iſtũ
credat viciſſe: quũ vas electionis dicat ad Ro. vij. Quis
me liberabit de corpore mortis huiꝰ. xxxij. q. v. ſi paulus.
Unde quũ quidã pater diceret ꝙ mortuus erat mundo
dixit alter/ſi tu mortuus es: diabolus tamen mortuus nõ
eſt. Sed ⁊ quis Serapione ſibi vio ꝑfectior eſt: de quo le
gitur in collationibus patrũ/ꝙ dixerit/Tribus creditori
bus/pater meꝰ me obligatum dimiſit. a duobus ſcilicet lu
xuria et auaritia expeditus ſum. ſed a tertio ſcilicet vitio
gule cõtinue ſatiſfaciendo nequeo liberari. Quis enim a
gula ex toto liberari potuit/ſꝫm Climacũ/niſi ſepulcrum
inhabitans? Et idem. Quid ex toto gulam euacuat: ⁊ ꝑ/
fecte deſeruit: nihil. vſq; ad monumentum eñ durat pu/
gna ventris: ⁊ ideo nullus ex toto liberatur ab illo . Sed
⁊ quomodo dicti Begardi dicere audent ꝙ hoiem perfe
ctum non oportet orare: quũ perfectio maxime ſꝫm Moy
ſen in prima collatione de deſtinatione monachi in libro
collationũ Io. caſſi. in indeſinenti mẽtis oratione cõſiſtat
Nam ad punctũ a cõtemplatione diſcedere perfectum vi
rum/pro fornicatione eſt: vt ibi dicitur: nam etſi pater ce/
leſtis virtuoſos querit: precipue oratores precipuos que/
rit qui adorent eũ in ſpiritu ⁊ veritate. Io. iiij Nam ſi iſti
ceci de oratione mẽtali loquantur: q: de vocali nõ ſumus
ſemper adſtricti: vt ſuperius eſt ꝓbatum . ſ. in . §. Ex quo
ꝟ. Maurẽ. xlj. ar. quomodo ꝑfectꝰ erit: cuiꝰ mens frequẽ/
ter a deo diſcedit. ſed ⁊ quomodo poterit euadere tẽtatio
nem/alꝰs militiam/q̃ cõtinua eſt ſꝫm Iob. vij. c. de peni. di.
ij. ſi enĩ. niſi ad orationem vadat/ſicut dicit expoſitor ſup
illud Matth. xxvj. Orate ne intretis in tẽtationẽ. In tẽ
tationẽ cadit qui ad orõnem nõ vadit. Et quomodo/ſꝫm
Climacũ/poterimus euadere offenſionem: ſi non teneã/
mus mentis orationẽ? Nam/vt ipſe ait/qui inceſſanter te
net baculũ orationis: nõ offendit: qḋ ſi cõtigerit nõ tamẽ
cadit in fine. Quid enĩ eque bonũ ⁊ perfectũ in hac vita
ſicut mente deo continue adherere: vnde pſ. lxxij. Mihi
aũt adherere deo bonũ eſt. Et ſꝫm eũ ibidem. Quid enim
mihi eſt in celo: ⁊ a te quid volui ſup terraꝫ: ſubaudi nihil
ſꝫm pre. Climacũ. ſed tñmodo ſine occupatione tibi ſem/
piterne in oratione adherere. Iſti miſeri Begardi quõ ſi
bi ſint cõtrarij attendat quiſq; fidelis. Dicũt ſe continue
orare ⁊ debere orare: ⁊ ideo non poſſunt nec debẽt manu/
bus laborare. Et ipſi idẽ dicunt ꝙ ꝑfectus vir orare nõ te
netur. Vere deo ⁊ ſibi cõtrarij ſunt: ⁊ ideo nõ ſunt audien
di. xiij. q. ij. ꝙ prepoſterũ. xxiij. q. vij. qḋ autẽ. ex̃ de appel. ſo/
licitudinẽ. in fi. vbi de hoc. Mendaces ſunt: ⁊ de ſpũ liber
tatis carnalis ſunt. q: quãto q̃s ꝑfectior: tanto cogẽte ſpũ
ſancto (vt ita loquar) orationaliter ⁊ ad deum mente et
corpore deuotior ⁊ illuminatior. Quis enĩ tale quid qua/
lis eſt oratio poterit inuenire? Quis enim ille magis vite
angelice appropinquat: ꝙ orator aſſiduꝰ. ſcilicet mẽte a deo
nõ recedere? Qḋ deo ſacrificium magis gratum ⁊ perfe
ctum: ꝙ per importunitatem ipſum ꝯtinue petere ſicut fe
cit mulier Chananea? Matth. xv. de peni. di. j. importuna
de qua dicit Greg. ꝙ importunitas deo placet: que ingra
ta eſſe ſolet hominibus. ¶ § Nam etſi ſingulariter tria
in Tobia cõmendantur: ſcꝫ Ieiunium/Eleemoſyna ⁊ Ora
tio: To. xij. Bona eſt oratio cũ ieiunio ⁊ eleemoſyna. Ora
tio tamen excellit in ſex. ¶ Primo in facilitate: q: debilis
non poteſt ieiunare: nec pauꝑ eleemoſynam dare: q̃libet
tamen poteſt ⁊ debet orare. vnde pſ. xxxvj. Iuſtus aũt mi
ſeretur ⁊ tribuet. dicit gloſ. Sempꝫ aliq̃d eſt qḋ det . ſaltem
orationẽ. etſi nõ ore ſi ſit mutus/tñ corde ſi ſit iuſtus. quia
ait Iſidorus/oratio cordis eſt: non labiorũ. non enĩ verba
deprecantis attendit deꝰ: ſed orantis cor aſpicit. de cõ. di.
v. nõ mediocriter. xxxviij. di. ſedulo. ¶ Secũdo in veloci/
tate: vnde. pſ. lxxxvij. Intret in cõſpectu tuo oratio mea.
dicit gloſ. Magna virtus pure orõnis hic notatur: q: quaſi
quedã perſona ad deũ intrat ⁊ mandatũ peragit: quo ca/
ro peruenire nequit. ¶ Tertio in iocunditate. nihil enim
delectabilius ⁊ menti iocũdius/ꝙ loqui cũ tam benigno
⁊ dulci deo. vnde frequẽter orare debemus ⁊ legere in li
bris deuotis. q: ſꝫm Bern. quũ oramus: cũ deo loquimur
quũ vero legimus: deus nobiſcũ loquitur . Tunc enĩ homo
quaſi mundũ exit: carnẽ exuit: ⁊ ad tertiũ celũ ſcilicet em/
pyreum vbi ſancte anime cũ angelis fruuntur viſione dei
cum Paulo aſcendit. ij. ad Cor. xij. ſc. ſupra ſc. Threno. iij.
¶ Quarto in ꝓpinquitate ad deũ: quoniã qui orat: facie
ad faciem añ dñm conſtituitur: cui audacter cauſam expo/
nit. vnde pſ. xxiiij. Reſpice in me: ⁊ miſerere mei. vbi dicit
interlinearis gloſ . Eleemoſyna enĩ ꝑ manũ paupertatis
mittitur in Hieruſalẽ: per afflictionem corporis deo oſtẽ
ditur: ſed oratio imediate dñm quaſi preſentem alloquitur
¶ Quinto in dignitate. q: mox vt ab ore ⁊ corde proceſſe
rit: ſuſcipiunt eã angeli ⁊ cõſtituunt ante deũ. ſicut ange/
lus ait Tobie To. xij. Quãdo orabas cũ lachrymis: ego
obtuli orationẽ tuã domino. ¶ ß Sexto in vtilitate. q:
diabolum fugat. Mar. ix. xxxvj. di. c. vltimo. A tentatione
liberat. vt dictũ eſt. Torporẽ expellit. Eccli. xviij. Non im/
pediaris orare ſemper. In dubijs dirigit. Eccli. xxxvij. ij.
Parali. xx. Deſideriũ accendit. iiij. Reg. xviij. Ad oratione
helie deſcendit ignis de celo. iij. Reg. j. xxiij. q. iiij. ea vindi
cta. Et cũ Salomon expleſſet fundens preces: deſcendit
ignis de celo: ⁊ deuorauit holocauſta ⁊ victimas. ij. Para
lipo. vj. Et orãte moyſe deſcẽdit ignis de celo. ij. Macha.
ij. Et orante ſancto Martino in ara altaris globꝰ igneꝰ

Oratio
nis excel
lentia

apparuit ſuper caput eius. Itē impetrat veniā.ij.Reg.xij
poſtꝙ orauit Dauid:audiuit/Trāſlatū eſt peccatū tuum.
de peni.di.i.§.ꝙ aūt.&.dauid.ꝛ.c.ille rex.ꝛ.c.illud.Itē gra
tiam acquirit. Zacha.x.Petite a dn̄o pluuiā:ꝛ ipſe faciet
niues ꝛ pluuiā imbꝛis. Nix deſtruit herbas nociuas:plu/
uia nutrit vtiles:ſic gratia deſtruit vitia ꝛ nutrit virtutes
et bona opera.de con.diſt.iiij.in tribus vltimis.cap.Item
impetrat ſapientiā.Ja.i.Siquis indiget ſapientia:poſtu/
let a deo.Eccli.vltimo.Queſiui ſapientiā in oratione mea
Pꝛolongat vitā ad agendā penitentiā.Eſa.xxxviij.Item
ſanitatē reſtituit.Eccli.xxvij.Fili in tua infirmitate ne de/
ſpicias temetipſum:ſed ora dn̄m ꝛ curabit te.Jaco.vltio.
et de ſacra vnc.c.vnico.§.i.Item iram dei placat. Judith
viij.Indulgentiā eius cū lachꝛymis poſtulem⁹.nō em̄ q̄ſi
homo deus ſic cōminabitur:neq; ſicut filius hoīs ad ira
cūdiā inflāmabit.de peni.di.iij.§.ecce achab.ꝛ.c.ſic achab
Itē bona tēpoꝛalia multiplicat.iiij.Reg.xviij.orauit heli
as ꝛ celū dedit pluuiā ꝛ terra dedit fructus.Jaco.vlti.Et
orāte ſctō bn̄dicto/aq̄ de monte exijt.et ſctūs Frāciſc⁹ de
aqua quā orando de petra produxit:ſuū aſinariū refocil/
lauit.Item pacē ꝛ quietē cōſeruat.i.ad Timoth.ij.Obſe
cro pꝛimo omniū fieri obſecratiōes/oratiōes/poſtulatio
nes/gratiarum actiones/pꝛo regib⁹ ꝛ omnibus qui ſunt
in ſublimitate cōſtituti:vt quietā ꝛ tranquillā vitā agant
Iſti ergo begardi maligni ſacrificēt ſe ſanctā hoſtiā.Ro.
xij.viuentē.p ieiunia ꝛ abſtinētiā carnē macerādo in atrio
exteriori.Ro.xij.de peni.di.iij.Achab.Et per orationē mē
tis continuā quā operibus manuū nutriant:vt.s.dixi.§.
exquo.&.imo quidā.cum ſe.in ar.v.in atrio īteriori cordis
chꝛiſto domino cōcrement thymiama.Et ſic holocauſto/
matum plenum ſemp vſq; ad moꝛtē offerant deo ſuo.ſem
per etiam decimēt ſe deo ſuo.carnē ieiunando.de con.di.
v.quadrageſima.animā vel ſpiritū orando.de peni.di.iij.
ille rex.res (ſi habent) totas vel partē pauperibus erogā
do.lxxxvi.di.nō ſatis.de peni.di.i.quamobrē.per orationē
diabolū ꝛ ſuperbiā.per eleemoſynā mundū ꝛ auaritiā.p
ieiuniū carnis concupiſcentiam vincant ꝛ in hijs pſeuerēt
ſic em̄ vere ꝛ ſpūaliter viuit:ꝛ in talib⁹ vita ſpiritū eorum
q: tunc cū paulo.i.Coꝛ.ix.ieiunabunt.de peni.di.ij.ſi em̄
ver.paulus.Si autē iſti allegent illud Matth.ix.Luc.v.
Non poſſunt filij ſponſi ieiunare q̄diu cū eis eſt ſponſus:
Reſpondet tibi Ambꝛoſi⁹ dicens.Non hoc ieiuniū rele
gatur quo conficitur caro:ꝛ coꝛporis luxuria caſtigatur.
Hoc ieiuniū nos cōmendat deo:ſed non poſſum⁹ ieiuna/
re qui chꝛiſtū habem⁹:ꝛ chꝛiſti carnē epulamur ꝛ ſangui/
nem.de con.di.ij.in calice.ꝛ.c.acceſſerunt.Item ibi Baſili
us.Filij etiā ſponſi ieiunare nequeūt.hoc eſt aīe nutrimē
tum non ſumere nec viuere ſine omni verbo dei qđ pꝛoce
dit de oꝛe dei.Matth.iiij.Deutero.viij.Item ibi Beda.
Quādiu em̄ nobiſcū eſt ſponſus:nec ieiunare poſſumus
nec lugere:qū autē per peccata ille recedit:tunc indicen
dum eſt ieiuniū:ꝛ requirendus luctus.Exponitur etiam
tripliciter illud verbū vt ſcribit Tho.in ſecunda ſcđe.q.c.
lxvij.ar.iiij.in fi.ꝛ no.de hoc Joan.an.in pꝛe.c.ad noſtrū.
in gloſ.hoc eſt hereticū.Orent etiam iſti cū chꝛiſto.Jo.xvij
Pater clarifica filium tuū.Qꝛ aūt.s.dixit iſte error de ſen
ſualitate rationi ſubiecta.Dic ꝙ ſenſualitas eſt vis anime
appetens deſiderabilia coꝛpori/ꝛ refutans nociua:ꝛ hāc
dicimus animā ſenſitiuā.ꝛ de hoc no.per Joan.an.in pꝛe.
c.ad noſtrū.in gloſ.que eſt vis appetēs.ꝛ de ſum.tri.c.i.in
clemen.Iſti etiā dicētes ſibi licere cōcedere coꝛpori quic/
quid placet:non viderunt textum eos expꝛeſſe confundē
tem.iiij.diſti.deniq;.in fi.vbi dicitur:Vinū ġ ita bibere p/
mittitur:vt ebꝛietatē omnino fugiamus:alioquin reſtat
vt ꝛ omnia que coꝛpoꝛibus libent:ſimiliter faciamus.vn̄
ꝛ Alexāder ad didimū.Ea q̄ voluptas ſibi vendicat:hone/
ſtate plerūq; negam⁹ admittere.dedit nobis multas na/
tura blādities:qs plerūq; virt⁹ cohibet.Et Ouidius epi
ſtolarum.Eſt virt⁹ placidis abſtinuiſſe bonis.facit.xi.q.i.
aliud.ꝛ.q.iij.qđ ergo.xiiij.q.i.§.i.et.§.quia ergo.et.c.quiſ/
quis.ꝛ.xli.di.quiſquis ꝛc. ¶Tertius error. H

Tertius error begar

dorum eſt/q: dicunt ꝙ illi q̄ ſunt in pꝛedicto
gradu perfectionis ꝛ ſpiritu libertatis:non
ſunt humane ſubiecti obediētie. contra iſtū
errorem ex de renū.niſi.§.ſed dices.de regu.licet.de elect.
ḡnali.§.illos.li.vi.Et q: eccleſia iſta oꝛdinata ad inſtar ec
cleſie triūphantis vbi eſt vnus monarcha cui omnes obe
diunt.Apoca.xxi.Exo.xxv.in fi.ex de ſen.ex.c.i.in clemen.
de elec.ſignificaſti.dixi ſatis de hoc in pꝛima parte iſtius
operis.nec ad aliqua pꝛecepta eccleſie obligant.q:/vt di/
cunt/vbi ſpiritus dn̄i:ibi libertas.Gala.v.xix.q.ij.due.ij.
Coꝛ.iij.Ceterū quū iſte error tres ꝯtineat articulos:ideo
contra vnūquemq; diſſerā:ꝛ ſingulatim tollam. Et pꝛi/
mo quia ſe dicunt nō teneri ad hominū obediētiā:poſtꝙ
perfecti ſunt:dico iſtum errorē antiquum errorē heretico/
rum.Qꝛ autem iſte ſit error:patet per teſtamentū vetus
ꝛ nouum.In lege em̄ veteri pꝛecipiunt occidi qui impe/
rio ſacerdotis vel pꝛincipis vel parentum inobedientes
ſunt.de pꝛimo Deuter.xvij.Qui ſuperbierit nolens obe/
dire ſacerdotis imperio:moꝛietur.ex qui fi.ſint legi.p ve/
nerabilem.§.rationibus. De ſecundo Joſue.i.Qui con/
tradixerit oꝛi tuo/moꝛiat.ex de ma.ꝛ obe.c.ij. De tertio
Deute.xxi.Si genuerit homo filiū cōtumacem ꝛc.¶Per
teſtamentū nouum patet falſitas iſtius erroꝛis.Ro.xiij.
de cenſi.omnis anima.Omnis aīa/nullam excepit quan/
tumuis perfectam/poteſtatibus ſublimioꝛibus ſubiecta
ſit ꝛc.Ephe.vi.Filij obedite parentibus veſtris ꝛc.Et ibi
dē.Serui obedite dn̄is carnalib⁹ ꝛc.Coloſ.iij.Filij obedi
te parētib⁹ veſtris.ꝛ in eodē.ſerui obedite ꝛc.Titū.i.Ad
mone illos pꝛincipibus ꝛ poteſtatibus ſubditos eſſe.He
bꝛe.vlti.Obedite p̄poſitis veſtris.i.Pe.ij.ex de ma.ꝛ obe.
ſolite.Subiecti eſtote omni hūane creature ꝛc.In eodē
Serui ſubditi eſtote in omni timoꝛe dominis veſtris.Pre
terea conſtat ꝙ chꝛiſtus voluit eſſe loco ſui ꝛ vicē eius ge
rere.Matth.x.ꝛ Luce.x.Qui vos audit me audit ꝛc.Et
qui vos recipit me recipit.xxi.diſtin.in nouo teſtamento.ꝛ
viij.q.i.qui vos ſpernit.Obediendū ergo fuit apoſtolis
ſicut chꝛiſto tamꝙ eius vicarijs:maxime Petro pꝛimo et
pꝛecipuo.vt pꝛe.c.in nouo.a ſimili ꝛ eoꝛū ſucceſſoꝛib⁹ obe
diendum eſt.Unde ſi quis diceret obediendū chꝛiſto:ſed
non ei⁹ vicarijs:ergo chꝛiſtus nō ſufficienter eccleſie pꝛo
uidiſſet poſtꝙ celos aſcendit:qđ falſum eſt.ex de homicī.
pꝛo humani.li.vi.vbi de hoc.non em̄ remāſit eccleſia ſine
capite loco chꝛiſti.vt ibi.q: coꝛpus chꝛiſti myſticū eccleſia
eſt.xxiij.q.v.de liguribus.qđ ſine capite nō eſt.ex de of.oꝛ.
quoniā in pleriſq;.Si quis autem diceret obediendū eſſe
bonis p̄latis:nō malis:falſum diceret contra illud Mat.
xxiij.Supꝛa cathedram moyſi ꝛc.i.q.i.nō quales.xix.diſt.
ſecundū.ꝛ.i.Pe.ij.Serui ſubditi eſtote ꝛc.nō tātū bonis
ſed etiā dyſcolis.xi.q.iij.Julianus.xxiij.q.i.quid culpatur
Si em̄ tantū bonis eſſet obediendū:iuriſdictio eccleſie ni
hil haberet certitudinis.neſciretur em̄ quis eſſet bon⁹ vel
malus.Eccl's.ix.Neſcit homo vtrum amoꝛe vel odio ſit di
gnus.Item iuriſdictio eccleſie nihil haberet ſtabilitatis
Ille em̄ qui eſt bonus in momento fit malus:ꝛ e conuerſo
q: ſcḋm Job.xiiij.Mutat homo:ꝛ nūꝙ in eodē ſtatu per
manet.de con.di.v.ne tales.¶ H Pꝛeterea ſicut pictoꝛ
fedus facit pulchꝛam imaginē:ſic malus pꝛelatus bonū
pꝛeceptū.Si autē pꝛecipiat qđ malum eſt vt peccatū obe/
diendum non eſt.vnde Aug.ſuper illud Ro.xiij.Qui po/
teſtati reſiſtūt:ipſi damnationē acquirunt.Si ille iubeat
qđ non debes facere:hic ſane cōtemne poteſtatē timēdo
poteſtatem maioꝛem.de iſta materia plene.xi.q.iij.ſiquis
epiſcopus.c.nō ſemper.c.ſi domin⁹.c.Julianus.c.qui om
nipotentem.c.qui reſiſtit.c.ſi is qui pꝛeeſt.viij.di.que ꝯtra
Qꝛ autē homini obedire ſuperioꝛi ſit neceſſarium:pꝛoba
tur clare.xi.q.iij.ſi aūt nobis.ꝛ.c.ſiquis nō obediat.ꝛ.c.ab
ſit.ꝛ.c.quicquid ergo.ex de ma.ꝛ obe.ſolite.ꝛ per totū.ꝛ q̄

ſi.ſint legi.per venerabilem.§.rationibus. Itẽ.i.Reg.xv.
dicitur. Peccatũ hariolandi eſt nõ obedire.vbi dicit expo
ſitor. Idolũ hoĩs eſt quicq̃d plus q̃ deũ colit:ac diligit.ſi
liis ergo inobedientie voluntas ſua idolũ eſt:cui⁹ nutus
cõtempta dei voluntate ſequunt̃:⁊ quicq̃d ipſa iuſſerit q̃
ſi ſacroſanctũ adorant.et hi dicunt̃ filij Belial.i.Regũ.x.
.i.diaboli qđ īterpretat̃ abſq; iugo.Hiere.ij.A ſeculo cõfre
giſti iugũ meũ. Item Gre. Peccatũ paganitatis incur
rit quiſq̃s ſe dum chriſtianũ aſſerit/ſedi apoſtolice obedi
re cõtẽnit.lxxxi.di.ſiqui.ij. ❡ I Propterea ratione cul
pe ſine qua nullus viuit:vt ſupra in.§.Et vnus error.ple
ne probatũ eſt:neceſſe eſt vnumquẽq; ſuperiori eſſe ſubie
ctum.xxij.di.de cõſtantinopolitana. Immo magis mere
tur homo obediendo homini etiam malo propter deũ:q̃
chriſto in ppria perſona. Quis eñ chriſtum cognoſcens
ei perſonaliter precipienti nõ obediret:quũ ad hoc cõpel
lat timor ⁊ amor:ſicut apparet in Paulo audiente vocem
dñi.Act.ix.Et i Thoma vidẽte chriſtũ. Io.xx.Et ideo ma
xima fuit inobedientia protoplaſti dño inobedientis per
ſe loquenti.cui ⁊ dixit. Quia audiſti vocẽ vxoris tue.Ge
neſ.iij.q.d.non meã quũ dixi. De ligno ſcientie boni ne cõ
edas.Geñ.ij.Sed hoc magnũ eſt homini/ppter deũ obe
dire homini:maxime malo.quũ ad hoc nec tantus amor
nec timor nec reuerentia incliner. Nõ eñ eſt naturale ho
mini:vt homini dominet̃:ſꝫ brutis. vnde Geñ.i. Domina
mini piſcibus maris ⁊ volatilib⁹ celi ⁊ beſtiis terre. Quã
to eñ peiori prelato vel homini alij obedit q̃s propter de
um:tãto plus meretur. Voluit eñ de⁹ humilis homini ſu
perbo iugũ hominis imponere vt humilietur.et per obe
dientiam ad celũ reuocet̃:qui per inobedientiã a paradi
ſo eiectus fuerat:vt dicit Gre.ſuper euangeliũ de magis
in ſi.Matth.ij.Et de hoc mirabile exemplũ nobis reliq̃t
ſanctus Genebaldus eps Laudunen.quẽ quum ſanctus
Remigius in quadã cella occluſiſſet per ſeptẽ annos pro
pter peccatũ qđ cõmiſerat cum vxore ſua poſt cõtinentiã
quũ ea promiſſam:in ſeptimo anno apparuit angel⁹ ſan
cto Gene.predicto oranti dicẽs pctm ſibi eſſe dimiſſum ⁊
q̃ egrederet̃ extra cellã.cui ſanctus Gene.reſpõdit. Non
doſſum:q: dñs meus Remigi⁹ oſtiũ hoc clauſit:⁊ ſigillo
ſuo muniuit. Cui angelus vt ſcias tibi celũ aptum eſſe:h
etiam oſtiũ ſaluo ſigillo nunc aperiet̃:qđ et factũ eſt. Tũc
Genebaldus iactans ſe in medio oſtij in modũ crucis ait
etiã ſi dñs meus ieſus chriſtus ad me veniat huc:hinc nõ
egrediar niſi dñs me⁹ Remigi⁹ huc veniat qui me occlu
ſit.Et tunc ſanct⁹ Remigius ad monitionẽ angeli venit
Laudunũ ⁊ ipſum in locũ et ſedẽ ſuam reſtituit. Maius
eſt ergo/vt dixi/obedire homini q̃ deo.q: duplex obediẽ
tia dei ⁊ hominis.ſed in illa dei/vna.vnde ⁊ almus Fran
ciſcus dicebat q̃ ſi videret veniẽtẽ per viã preſbyterum
⁊ angelum:prius reuerentiã faceret preſbytero q̃ angelo
Qui aũt inobediẽtes ſunt:in canone acephali nũcupant̃
xciij.di.nulla ratione.et tota illa diſtinctio tollit iſtũ erro
rem.⁊.lxxxix.di.ad hec. Nullũ eñ tale ſacrificiũ ſicut obe
dientia:que omni ſacrificio antefertur . vt dixit Samuel
Sauli.i.Reg.xv.qđ Greg. exponit in moralib⁹.et eſt.viij.
q.i.ſciendũ.dicens. Per victimã aliena caro:p obedienti
am vero voluntas ppria mactatur. ❡ L Quãto autẽ
quis magis eſt obediẽs homini propter deum:tanto am
pli⁹ eſt deus ſibi obediẽs.vt apparet in Ioſue filio Num
diſcipulo Moyſi obedientiſſimo:cui propterea dñs obe
diuit ſtante ſole ad verbũ eius.Ioſue.x. Hoc idem conti
git in Abbate patremucio precipiente ſoli ſtare ⁊ non oc
cũbere quouſq; perueniret ad vicũ ad quẽ ibat infirmũ vi
ſitare.Et ſm Aug. Quanto caro ampli⁹ ſubiecta eſt ſpũi
tanto ſpũs deo.Et q: ſacer Franciſcus obedientiſſimus
fuit homini propter deũ:etiã ſocio ſuo:quũ obedientiam
promittebat ⁊ ſeruabat:quũ eſſet iam perfect⁹:ideo obe
diebant ei inſenſibiles ⁊ irrationales creature:vt in ſua
legenda ſcribitur. Nullus etiã ſtatus eſt in hac vita ita al
tus ſicut ſtatus obedientie:q in collo circulũ aureũ habet

Obediẽtie hoĩ p̄ſtite cõmẽdatio

vt vidit in extaſi quidã frater:vt legitur in vitis patrum.
Nec chriſto ſic ſimilis/nec ſic ſibi eſt cũ fiducia adſiſtens:
ſicut ipſe obediens patri vſq; ad mortẽ. Phi.ij.ſicut alius
abbas dixit.Et hic iungendũ eſt qđ ſcripſi ſupra in.§.Ex
quo.h. Sed ſi cũ aliquo religioſo.in ar.lj.⁊.i.in ſtatu reli
gioſorũ in.§.⁊ ſecundũ eorum vitiũ/in ar.lxviij.de iſtis et
aliis qui ſine obedientia viuunt: ſubtile eſt vitiũ iſtã ſan
ctam obedientiã enumerans.⁊ vocatur ſm greco: idiori
thimia.i.proprie voluntatis motus/ordo/regula/forma/
amor/⁊ cõplacẽtia ſub ſpecie ſpiritus q̃ iſtos Begardos
decipit ⁊ alios fratricellos. Qui eñ iſtam idiorithimiam
ex toto penitus abnegauit:in iis etiã que arbitrat̃ bona
⁊ ſpiritualia et deo placentia ante tranſuadare peruenit
ſm Clima.in.iiij.gradu de obediẽtia. Dicebat eñ almus
Franciſcus q̃ ſi ſubditus videat meliora anime ſue q̃ ea
que ſibi prelatus precipit:ſuã voluntatem deo ſacrificet.
que autẽ ſunt prelati ſtudeat adimplere:nã hec eſt chari
tatiua obedientia.de qua Petrus in prima epiſtola.i.ca.
Animas veſtras caſtigãtes in obedientia charitat̃. que
deo ⁊ proximo ſatiſfacit. vnde pulchre Daniel in collatiõe
ſua de cõcupiſcentia carnis ⁊ ſpũs ait. Vnũ ſane atq; idẽ
inobedientie genus eſt vel propter operationis inſtantiã
vel propter otij deſideriũ/ſenioris violare mandatum.
tamq; diſpendiũ eſt pro vigilia q̃ pro ſomno ſtatuta mo
naſterij cõuellere. Tm denique eſt abbatis trãſire preceptũ
vt legas:quantũ ſi contẽnas/vt dormias. nec alius ſuper
bie fomes eſt pro ieiunio fratrẽ q̃ pro refectione negliges
re:niſi q̃ pernicioſiora ⁊ a remediis longiora ſunt vitia q̃
ſub ſpecie virtutũ ⁊ imagine ſpiritualiũ rerum videntur
emergere:q̃ illa q̃ ex aperto pro carnali voluptate gignũ
tur. Hec enim velut expoſiti ⁊ manifeſti lãguores ⁊ argu
unt̃ cõminus ⁊ ſanantur:illa vero dum ſub ſpecie.xlj.diſt.
ſepe virtutum teguntur:incurata perdurant:⁊ deceptos
quoſq; pericoloſius faciunt ac deſperatius egrotare. Tã
dem cõtra iſtum errorem dicebat frater Egidius ſocius
ſancti frãciſci:q̃ qui poſuit caput ſub iugo obedientie et
poſtea vt ſequatur viã perfectionis/extrahit caput de ſub
iugo obedientie:hoc eſt ſignũ magne latentis ſuperbie.
Propter omnia bona predicta obedientie abbas Ioan
nes anachorita dimiſſa eremo ⁊ profeſſione anachoreſe
os/cõuolauit ad monaſterium:vt bono obedientie fruc
retur:⁊ ſe ſub obedientia humiliaret. vt narrat Io.caſſi.
in li.colla.in collatiõe eiuſdẽ Io.de fine cenobite ⁊ eremi
te. Begardi vero ſuperbi non deo ſicut dicunt obediunt
ex quo nolunt propter ipſum prelatis mundi rectoribus
obedire.Et hic eſt iungendũ quod dixi latius de obediẽ
tia.i.in materia in qua de omnibus religioſis tracto in.§.
⁊ ſecundũ.lxviij.ar. ❡ Quod vero dicunt dicti Begardi
q̃ poſtq̃ perfect⁹ eſt quis:ad nulla precepta eccleſie obli
gatur:certum eſt eſſe erroneum manifeſte:ſicut apparet
xiiij.q.i quod precipitur. Item canones ab eccleſia editi
ſpirituſancto dictante editi ſunt.l.di.ſiquis diacon⁹.xv.
q.i.violatores.ij.ad Timo.iij.ibi. Omnis ſcriptura diuini
tus inſpirata ⁊c.⁊.ij. Pe.i.c.in ſi.ibi.ſꝫ ſpirituſancto inſpi
rati locuti ſunt ſancti dei homines.ergo quilibet eſt obli
gatus ad eos ſeruandos ſicut precepta dei.ad hoc.xxv.q.
i.nulli fas.⁊.c.prĩa ſal⁹.⁊.c.gñali decreto.c.oia decretalia.
⁊.c.hec cõſona.xix.di.ſi romanorũ. Qđ eñ eccl'ia mãdat ſi
expſſe cõtra deũ nõ mãdat:chriſt⁹ ⁊ Petr⁹ mãdat.xix.di.ſic
omnes.xxiiij.q.i.manet.c.quodcunq;. Mat.xvi.xix.diſt.
enimuero.xxv.q.ij.inſtitutionis.xi.di.hoc veſtre.xij.di.nõ
decet.⁊.c.preceptis. Vnde tranſgrediens precepta eccle
ſie infamis eſt.iij.q.iiij.ſiquis vero.⁊ deponi meretur.iiij.
diſtin.§.hoc etiam ſi legibus.ad hec.xx.di.ſi decreta.lxxi.
di.ſiqui ſunt preſbyteri.xij.di.illud.xix.di.nulli fas.xvi.diſ.
quod dicitis. Item ſicut p̄cepta diuina principaliter or
dinant hominẽ ad amorem dei:ita precepta eccleſie ⁊ ſta
tuta ordinant ad amorẽ proximi conſeruandum.vterq;
autem amor dei ⁊ proximi imperatur Matth.xxij.Mar.
xij.⁊ Luce.x. Diliges dñm deum tuum et proximum ſicut

Sacris canonibus obediendum.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

teipſum.de peni.di.ij.charitas.ij. Preterea qḋ precipit ec
cleſia:aut eſt cōtra deū:⁊ tunc non tenemur obedire.vt.ſ.
ver.preterea.probatū eſt:aut eſt ſm deum:⁊ tunc deus p̄
cipit:q: de⁹ per eccleſiam nobis loquitur.ſm illud Mat.
x.Non eñ vos eſtis qui loquimini:ſed ſpiritus patris ve
ſtri q̄ loq̄tur in vobis.Et Hiere.j.Ego ero in ore tuo:⁊ ſi
ſeparaueris p̄cioſum a vili:q̄ſi os meū eris.Hier.xv. R

Vrſus quod dicunt

Begardi ⁊ allegāt pro ſe verbum Pauli.ij.
ad Cor.iij.Ubi ſpiritus dn̄i:ibi libertas.Et
Gala.v.ibi.Qr ſi ſpiritu dei ducimini:non
eſtis ſub lege.⁊.xix.q.ij.due ſunt.⁊ ex̄ de regula.licet.ſed cō
tra eos eſt.Sed ipſi ceci ⁊ carnales equiuocant libertatē
Iſti eñ carnales totaliter qui ſunt proprie de illis hereti
cis:de ſpū libertatis de peccato ſibi conſcientiā non faciūt
dicunt enim/modo eſt temp⁹ tertiū ſpiritusſancti. Diſtin
guunt enim totū tempus a creatione mundi vſq₃ ad con
ſummationē ſeculi in tria tēpora.⁊ dicunt ꝙ primū tēpus
creationis vſq₃ ad chriſtū/fuit tempus patris. Secundū
tempus ab incarnatione chriſti vſq₃ ad aduentū ſpiritus
ſancti/fuit tempus filij.⁊ tempus redemptionis a miſſio
ne ſpiritusſancti/vſq₃ ad finem mundi / eſt tempus ſpiri
tusſancti/⁊ tempus libertatis ad faciendū quicquid ho
mini libet.nec reputant hic aliquid malū eſſe. Sed iſte er
ror eorum eſt perículoſior omniū:q: otium errorem indu
dit.ab antiquis hereticis originē traxit:⁊ in iſtis tempori
bus nouiſſimis propinquis perditionis filio antichriſto
multū inualuit ⁊ inualeſcit ⁊ inualeſcet. Unus eñ ex eis
dixit:nō eſt diu qui erat ex epiſcopatu tudertino:ſicut fuit
probatum per teſtes me ibi exiſtente:ꝙ nihil aliud erat in
fernus:niſi non facere propriam voluntatē.⁊ paradiſus
non erat aliud:niſi facere in omnibus propriā voluntatē
⁊ vti in omnibus propria libertate.De peccato ergo aliq̄
conſcientiā aliquam ſibi non faciunt/maxime de peccato
carnis:ſicut patet.ex̄ de hereti.ad noſtrū.in.vij.errore.⁊
dicam.j.in.§.ſeptimo.propter qḋ omnes ſunt immūdi:ſic
ut manifeſtū eſt per eorū proprias confeſſiones/⁊ fideles
atteſtationes habitas in diebus meis/maxime in partib⁹
lombardie:⁊ in prouincia ducatana que eſt prouincia bti
Frāciſci.Caput autē iſtius ſecte/ſpiritus libertatis iſtis
temporibus fuit Dulchinus lombardus:qui fuit cōbuſt⁹
cum quadā ſua meretrice in lombardia prope vercelleñ.
ciuitatem.Iſti ſunt quos litera ſacre ſcripture occidit.ij.
Cor.iij.male ⁊ carnaliter per eos intellecta.⁊ ſpiritus cu
ius libertatem allegant:non viuificat:quia ad literam in
telligere volunt verba ſcripture de libertate loquētia ad
ſuas feditates nefarias confouendas. Contra hos igit̄:
primo petrus apoſtolorum prim⁹ predixit ⁊ ſcripſit.j.Pe.
ij.ibi/Quaſi liberi:⁊ nō quaſi habentes malitie libertatē
ſed ſicut ſerui dei.q.d.nulla vera libertas ſimpliciter ſine
ſeruitute ſancta iuſtitie vt inferius declarabitur. Item.ij.
Pe.ij.de iſtis predixit ibi.Hi vero velut irrationabilia pe
cora.⁊.j.ibi.Superbia enim vanitatis loquentes/pellici
unt in deſiderijs carnis luxurie eos qui paululū effugiūt
qui in errore cōuerſati libertatem illis promittentes quū
ipſi ſint ſerui corruptionis.A quo eñ quis ſuperatus eſt:
eius ⁊ ſeruus effectus eſt.facit ad hec.ij.q.vij.ſecuti ſunt.
⁊ de pe.di.ij.ſi enim.vltra quatuor colū.ꝟ.petrus. ¶ Itē
vera libertas eſt vbi peccatum non eſt.vnde Io.viij.Ois
qui facit peccatum ſeruus eſt peccati.⁊.j.ibi.Si ergo fili⁹
vos liberauerit:vere liberi eritis.Item paulus ad Rom.
vj.Liberati autē a peccato/ſerui facti eſtis iuſtitie.⁊.j.in
eodem.c.Nunc vero liberati a peccato/ſerui autem facti
deo/habetis fructum veſtrū ⁊c.De libertate a peccato lo
quitur apoſtolus.j.ad Corin.ix.in prin.Non ſum liber.nō
ſum apoſtolus.ad Gala.v.Uos enim in libertatē vocati
eſtis fratres:tātū ne libertatē detis in occaſionem carnis
ſed per charitatem ſpiritus ſeruire inuicē.Hic paul⁹ iſtū
errorem deſtruit:quē longe ante preuidit. Contra iſtum
errorem lōge diſputat Aug.ſuper Io.in homi.ſupra euā
gelium.Dicebat ieſus ad eos.Io.viij. ¶ M Circa iſtū Seruit⁹
errorem ſciendum eſt.ꝙ duplex ſeruitus in ſcriptura inue duplex.
nitur.Una eſt ſeruit⁹ legis que ex timore pene operatur.
de qua Gala.iiij.in fi.Itaq₃ fratres iam nō ſumus filij an
cille:ſed libere.Eſt alia ſeruitus peccati de qua in pre.ca.
Io.viij.dicit domin⁹.Qui facit peccatū.ſeruus eſt pecca
ti.⁊ Matth.vj.Non poteſtis ſeruire deo ⁊ mámone.Qui
cunq₃ enim paſſioni obedit: ſeruus eſt paſſionis: q: cum
gratia precedente poteſt homo paſſionibus dominari et
ſubijcere obedientie rationis.vnde Geñ.iiij.Sub te erit
appetitus:⁊ tu dominaberis illius.⁊ Actu.xx.Non facio
animā meā.i.animalitatem.i.ſenſualitatē:de qua ex̄ de he
reticis ad noſtrū.in Clemē.precioſiorem ꝙ me.ſcilicet ra
tionem ⁊ intellectum.q.d.poſſum per rationē ſenſualitati
dominari.Uera ergo ⁊ prima libertas eſt ſm Aug.carere
criminibus.verus liber quē dei fili⁹ liberauit.pſ.lxxxvij.
quia inter mortuos ſcilicet peccato/liber chriſt⁹ a pecca
to liberos facit:quod peccatum ipſe portauit ſuper lignū
crucis.j.Pe.ij.vt peccatis mortui iuſtitie viuamus:⁊ libe
rando nos a peccato/ſeruos fecit iuſtitie ⁊ virtutis.ſerui
eram⁹ cupiditatis:liberati ſerui efficimur charitatis. Nō
ergo:vt dicit Aug.in dicta homili.dicat chriſtianus liber
ſum.in libertatem vocatus ſum.ſeruus eram: ſed redem
ptus ſum:⁊ in ipſa redemptione liber factus ſum.faciam
quod volo.nemo me prohibeat a voluntate mea. ſi liber
ſum:ſed ſi iſta voluntate ⁊ libertate peccatum facis:ſeru⁹
es peccati.noli ergo libertate vti ad peccandū libere: ſed
vtere ad non peccandum. Erit eñ voluntas tua libera:
ſi fuerit pia:eris liber:ſi fueris ſeruus.liber peccati/ſeru⁹
iuſtitie/dicente Apoſtolo.ad Ro.vj.Quū ſerui eſſetis ⁊c.
vt.ſ.ꝟ.Item vera.huc uſq₃ Aug.In iſta ergo vita vera li
bertas incipit:q: incipimus carere peccatis: et deteſtari
crimen:quod mortale ſonat.xxv.di.§.criminis. quia nul
lus liber ab omni peccato veniali:vt.ſ.§.⁊ vnus.in princi
pio iſtius articuli probatum eſt:niſi chriſtus ſolus cū ma
tre.libertas iſta ibi ꝯpleta erit.ver.peccatum non erit.Et
ideo dicit apoſtol⁹ Gala.iiij.Que autē deſurſum eſt hie
ruſalem que eſt mater noſtra:libera eſt.In hac autē vita
partim ſumus liberi/inquantum ſumus virtuoſi ⁊ in gra
tia.Partim ſerui/inquantum peccato ſaltē veniali/obno
xij.dei enim electi delectantur in hac vita legi dei ſm inte
riorem hominē.i.ſpiritum.Ro.vij.Iſta eſt libertas appe
tens deo ſine offenſione ſeruire.vident autem aliā legem
in membris eorū repugnantem legi mentis eorū:⁊ capti
uos eos ducentem in lege peccati que eſt in membris eo
rum.Ro.vij.de con.di.iiij.c.ij.Si captiui:ergo ſerui.vbi er
go delectamur legi dei:nō ſumus captiui: ſed legis amici
⁊ ideo liberi:q: amici vbi aūt trahimur a lege peccati:qḋ
eſt in carne:ibi ſerui.per peccatum ergo primus adā ma
ledictus.Geñ.iij.Maledicta terra in opere tuo.⁊.j.Spi
nas ⁊ tribulos germinabit tibi terra corporis germinat
tentationes ⁊ punctiones carnales ante peccatum liberi
vnde ⁊ chanaan fili⁹ Cham pro peccato patris a noe auo
maledicitur:⁊ in ſeruitutē redigitur.Geñ.ix.j.q.iiij.§.iis
ita.ꝟ.Item Cham.Secūdus adam chriſtus a peccato li
ber dignitatem nobis tribuit:⁊ reſtituit libertati:vt pec
catis mortui ⁊ liberi iuſtitie viuamus in gratia ⁊ tādem
in gloria paſſione peccati liberi.Et ideo Io.viij.dicit dn̄s
Si filius liberauerit vos:vere liberi eritis.Totū hoc fuit
figuratum in filijs Sare libere.Ex Sara eñ libera q̄ in
terpretatur dn̄a:natus eſt Iſaac:qui interpretatur riſus.
Geñ.xxi.xxxij.q.iiij.recurrat.Ex hoc naſcuntur filij liberi:
qui ex letitia ⁊ libere ex charitate abſq₃ timore bonū ope
rantur.xxiij.q.vj.§.ex ijs.et cauent a malo amore iuſtitie.
Ex Agar ſerua ancilla de egypto naſcitur hiſmael homo
ferus.manus eius cōtra omnes:⁊ manus omniū contra
eum.Geñ.xvj.Ex iſto naſcuntur ſerui peccati:qui etſi ali
quando bonum agunt:agunt ex timore potius ꝙ amore
ex̄ de regu.iuris.qui ex timore.⁊ tales ſe vēdunt diabolo

peccatoꝝ exe.xv.q.j.non eſt. Iſti non manēt in domo dei
in eternum. Joā.viij.ſed in iſta vita habet munera.de dit
Iſaac filio legitimo hereditatē. Geñ. xxv.q: liberi a pec-
cato ⁊ ex amore filiali:non timore ſeruili bonū operantes
habent hereditatē immarceſſibilē conſeruatam in celis
cuſtodiri per fidem.ij.Pe.j.c.heredes dei:coheredes aūt
chriſti.Ro.viij.tales vocati filij ⁊ nō ſerui qualiter here-
des.ad Gala.iiij.hiſmahel aūt et ab eo deſcendentes/et
ipſum imitantes/non erūt heredes cū filijs Sare:ſed eij-
ciuntur cum ancilla.Geñ.xx.matre.i.carne ſerua in tene-
bras exteriores.Matth.viij.xxv.⁊.xxij.libertatem ſeruā-
tes:quā chriſtus filius dei liber dedit eis.i.peccatū odien
tes ex amore patrie ⁊ cauentes.cum chriſto libero regna-
bunt in libertate perpetua: in illa celeſti hieruſalē matre
libera.Gala.iiij.libera inquā a neceſſitate rerum huius
mundi.ab impugnatione demonum et vitiorū.a miſeria
corporum ⁊ ſeruitute que corrumpuntur quotidie. vnde
precatur.pſ.cxlj.Educ de cuſtodia animā meam.alia lite
ra habet carcere. Job.xiij. Poſuiſti in neruo pedem meū
⁊ Eſa.xiiij. In die illa quū requiem dederit tibi deus a la-
bore tuo/⁊ a concuſſione tua/⁊ a ſeruitute durā qua ante
ſeruiuiſti:ſumes parabolā iſtam: ⁊ dices: Quomodo ceſ-
ſauit exactor.i.diabolus tyrannus extortor. quieuit tribu

Seruitutez inducentia.

tum vitiorum: Tria autē ſunt que captiuitatem ⁊ ſeruitu
tem inducunt.ſcilicet voluntas/quum quis voluntarie
hoſti ſubijcitur:ſicut iudei Antiocho.j.Macha.j.⁊ hic vi-
de quod legitur ⁊ no.xxix.q.ij.c.perlatū. Hoſtilitas:quū
quis ab hoſte in iuſto bello capitur.j.di.iuſgentiū. vbi de
hoc. Natiuitas:quum quis in ſeruitute naſcitur.ex̄ de ſer-
uis non or.c.ij. Huic triplici ſeruituti ⁊ captiuitati ſubia-
cebat humana natura ante ꝙ eam dei filius liberaret. Adā
namqz propria voluntate hoſti ſe ſubdidit.vt pre.c.nō eſt
xv.q.j.ar. Unde Anſelmus ait in libro cur deus homo. In
paradiſo ſine peccato factus quaſi poſitus eſt pro deo in-
ter deum ⁊ diabolum:vt vinceret diabolum nō conſentiē
do ſuadenti peccatum ad excuſationem ⁊ honorem dei ⁊
ad confuſionem diaboli quū ille infirmior non peccaret
in terra eodem diabolo ſuadente qui fortior peccauit in
celo nullo ſuadente. Et quū hoc facile poſſet efficere:nul
la vi coactus ſola ſuaſione ſe vinci ſponte permiſit ad vo
luntatem diaboli cōtra voluntatem ⁊ honorem dei. Pro-
pter hoc congrue illi traditus eſt puniēdus:cui ſpōte cō-
ſenſit vt peccaret. Filij vero ſunt peccato illius addicti:q:
in captiuitate nati. vnde Ephe.ij.⁊ de cō.di.iiij.firmiſſime
Eramus enim natura filij ire:ſcilicet captiuitatis ⁊ miſe-
rie: Nam ſicut ſi Adā vixiſſet in illa libertate iuſtitie qua
erat creatus:fuiſſet cum tota ſua propagine cōfirmatus
ita victus ſeipſum ⁊ poſteros cupiditati ⁊ miſerie obliga
uit. Propter hoc ſeuiebat tyrānus cui nemo poterat reſi-
ſtere:vt ſeruitutis iugū excuteret a ceruice.q: nō eſt pote
ſtas ſuper terrā/que cōparetur ei:qui factus eſt vt nullū
timeat. Job.xlj. De his tribus modis captiuitatis huma
ne dñs ait Eſa.lij. In egyptum deſcendit populus meus
a principio.i.in carcerem tenebroſum.i.in Adam qui ſpō-
te in merorem captiuitatis deuenit. ecce captiuitas vo-
luntatis. vt colonus eſſet ibi.qd̄ ſecutum eſt quoad poſte
ros eius.ecce captiuitas natiuitatis.⁊ Aſſur .i. diabolus
qui interpretatur tollens robuſtum.ſcz Adam.abſqz cau-
ſa calumniatus eſt eū.q: non habebat cauſam quare ho-
minē punire deberet:ꝗuis homo merito puniretur.ecce
captiuitas hoſtilitatis. Sed q: nō congruebat diuine bo-
nitati/vt digniſſima creaturarū ſcilicet hō propter quem
omnia fecerat:totaliter deperiret:q: deceptus fuerat ⁊ in
citatorē habuerat.vide qd̄ no.de peni.di.j.§.ex his.v̄. de-
niqz.in gloſ.q: irremediabile.⁊ de tali vili materia condi-
tus fuerat.ideo dei filius eū propoſuit liberare: q: ad eius
qui eſt imago patris.ad Coloſ.j.⁊ de peni.di.j.§.quod au-
tem.c.deus quis ſimilis imaginē creatus fuerat .de pe.di-
ſtin.ij.§.romanos.c.illa anima. q: dei filius patris ima-
go eſt.homo ad imaginem creatus.⁊ ſe ſeruum fecit:quū
eſſet filius:vt ſeruum ingratum redimeret/⁊ liberaret for-
mam ſerui accipiens. Phi.ij. Erat filius:⁊ factus eſt tamꝙ
ſeruus.vnde Eſa.lix. Hec dicit dñs:ſcilicet deus pater ad
ſeruum dominorū ſcilicet chriſtum:qui ante Pilatum et
Caypham tamꝙ ſeruus iudicatus eſt.nec ſolū formā ſer-
ui accepit/vt ſubeſſet:ſed etiam mali ſerui/vt vapularet.
⁊ ſerui peccati/vt penā ſolueret quū culpam nō haberet
vnde.pſ.lxviij.in eius perſona. Que non rapui tunc exol
uebam.⁊ hoc eſt ergo qd̄ dicit apl's ꝙ filius nos liberauit
a ſeruitute diaboli ⁊ peccati. Nō ergo redeamus in ſerui-
tutem iterum per peccatum:ſed liberati a corpore mortis
huius per gratiā dei ſicut dicit apoſtolus ad Roma.viij.
ſeruiamus chriſto liberatori noſtro:contra corpus peccati
pugnando: et diabolum qui tamꝙ faber ſufflat prunas
ardentes cōtra ipſum incendij. vnde Eſa.liiij. Ego creaui
fabrum ſufflantem in igne prunas. habentes aūt ſpiritū
dei liberi erimus.q: vbi ſpiritus dei.ij.Cor.iij.ibi libertas
vera a peccato. Fructus aūt ſpiritus vt dicit apl's ad Gala.
v.duodecim ſunt:charitas/gaudiū ⁊c.aduerſus hec non
eſt lex.q: qui ſpiritu dei aguntur:nō ſunt ſub lege. Gala.
v.xix.q.ij.due.q: ſupra legē operantur que ſunt perfectio
nis euangelice.cōtra enim impios ⁊ ſceleſtos ⁊ alios cri-
minoſos poſita eſt lex ad eos puniēdos.di.iiij.facte.xxiij.
q.v.non fruſtra. Quia ergo ſpirituales quantū eſt poſſi-
bile peccata cauent:non ſunt ſub lege puniēte ſcelera:ſed
ſub gratia eos vt virtuoſos coronāte. Adde ad iſtum v̄.
quod ſcripſi.j.in.§.offendunt.v̄. Itē cum priuilegia. cum
v̄.ſe.in ar.lxvij. Sic etiā intelligit illud apoſtoli.j. Timo.
j. Juſto non eſt lex poſita. ⁊ Gala.v. Q ſi ſpiritu dei duci-
mini:non eſtis ſub lege.i.ſub timore legis.q: ſicut dicitur
Gala.iij. Lex poſita eſt cōtra tranſgreſſionē prohibēdam
⁊ etiam puniendā. Juſtus vero potius ſeruit amore iuſti
tie ꝙ timore pene. ¶ N Unde ſuper pred. verbo. Juſto
non eſt lex poſita.dicit Bern̄. Alia eſt lex pmulgata a ſpū
ſeruitutis in timore:alia a ſpū libertatis data in ſuauita-
te.nec ſub illa coguntur filij:nec ſine iſta viuere patiunt.
Uis audire q: iuſtis nō eſt lex poſita? Non accepiſtis ait
ſpiritū ſeruitutis iterum in timore. Ro.viij. Uis audire
ꝙ ſine charitatis lege non ſunt:ſed accepiſtis inquit ſpiri
tum adoptionis filiorū dei.xxiij.q.iiij.§.ex his. Apte nō di-
citur/iuſti nō habent legē:aut iuſti ſunt ſine lege:ſz iuſtis
non eſt poſita lex. hoc eſt non tamꝙ inuitis poſita/ſed vo
luntarijs eo liberaliter data quo ſuauiter inſpirata.quia
ipſi habentes legem naturalem ⁊ euangelicam in cordi-
bus eorum ſcriptam. Roma.ij.precepta domini et cōſilia
obſeruant . et de hoc tangitur in collatione.ij. Sereni de
principatibus in libro collationū. Jo.caſſi. Ubi ergo chri-
ſti ſeruitus: ibi ꝓa libertas.vn̄ dicebat ſancta Agatha. Sū-
ma ingenuitas hec eſt in qua chriſti ſeruitus cōprobatur.
⁊ imperator Conſtantinus ait. Qui conatur perpetrare
quod malum eſt:captiuare ſtudet vtiqz bonitatē. omniū
enim ſe verum dominum comprobat:qui ſe verum ſeruū
oſtendit. Lex autem euangelica vocatur ab apoſtolo lex
perfecte libertatis. Jaco.j.quia nedum peccata ſed etiam
ſeminaria interimit peccatorum.et gratia euangelij non
ramos tm̄ malitie amputat.ſed ipſas penitus radices no
xie voluntatis euellit: Et hoc eſt quod dicit apoſtolus ad
Ro.vj. ¶ O Peccatū enim vobis nō dominabitur: nō
eñi ſub lege eſtis:ſz ſub gr̄a. Lex eñi vetus ad plenū occaſio-
nes ⁊ ſeminaria pctōꝝ nō euellebat:q: ſterili maledicebat
Deut.vij. Bona ꝓpa retinebat. Talionē ꝯcedebat. Inimi
cū odiebat. Leui.xxiij.⁊.xxiiij.xix.q.iij.ſex dñe.⁊.q.iiij cū in
lege.⁊.§.p.ex ijs. Lex euāgelica caſtitatē ſuadet:⁊ virginita
tē exaltat dicēs Gala.iiij. Btē ſteriles q̄ nō lactauerunt.
Mat.xix.xxxij.q.v.tūc ſaluabit̄.⁊.c.q ſi vir.alī ē ſub.c.tūc
ſaluabit̄. Paupertatē ꝯſulit Mat.v.vn̄ Mat.xix. Luc.xviij
Mar.x. Si vis pfectus eē ⁊c.xiiij.q.j.§.j. Inimicos eē diligē
dos decernit. Mat.v.⁊ Luc.vj.⁊ p.c.ſex dñe.⁊.c.cū i lege.
⁊.§.ex ijs. Et talionē phibet dicēs. Qui percuſſerit te i vna
maxilla:⁊ prebe ei ⁊ aliam. Lu.vj.mat.v.xxiij q.j.§.j.xiiij.q j qd̄ de
bet. Porro etſi matrimoniū bonū ſit ⁊ a dño inſtitutū. Gen.
ij. Eph.v.ſcītam in paradiſo.ex̄ de diuor.gaudem⁹.xxxj.diſt.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in cena. raro tñ torus immaculatus eſt: etſi in lege omis
fornicatio ſit prohibita nomine mechie. Exo. xxij. Deute
ro. v. xxxij. q. iiij. meretrices. difficile tñ eſt vt ignis cui in
matrimonio etiam ſtudioſe pabula ſuggeruntur: ita pñ
pis terminis includatur: vt non etiã extra euagatus adu
rat quicquid attigerit. ⁊ ipſa voluptas culpabilis eſt: ⁊ ad
velociſſimos adulteriorũ ⁊ immũditiarum multarum ca
ptatur exceſſus. ad hec. xxxij. q. iij. vir cuz propria. xxxij. q.
ij. connubia. ⁊ q. iiij. dixit Sara. ⁊ c. origo. di. vj. in palea.
ſz pẽlandũ. Secus eſt in diſcipulis euãgelij ſancto incor
ruptionis ⁊ caſtitatis amore inflãmatis. Legis ergo fa
muli ex occaſione liciti vſus ad illicita plabuntur. vnde
ſad Cor. vj. Omnia mihi licent: ſz ego ſub nullius redi
gar poteſtate. xiiij. q. j. §. j. vbi de hoc. Gratie pricipes dũ
licita contemnunt: illicita nõ nouerunt. vnde Grego. Sã
cti viri vt illicita non perpetrent: a licitis abſtinent. Sic
etiã eſt in retinentibus bona ſua: qui etſi decimas ſoluãt:
et elemoſynas faciant: tñ in retentione bonorum ⁊ de
ſiderio hñdi ⁊ tarde ⁊ negligenter ⁊ diminute dãdo phi
largyrie laqueos nõ euadunt. ar. ad hec de peni. di. v. qua
litas. ⁊ c. ſe. ⁊ c. negotium. vnde Matth. xix. Mar. x. Luc.
xviij. Difficile diues intrabit in regnum celorum. vbi Hi
lari⁹. Periculoſa eñ cura eſt velle diteſcere: ⁊ graue onus
innocentia ſubit incrementis opum occupata. Rem eñ
ſeculi famulatus dei non ſine ſeculi vitijs aſſequeẽ. Hinc
difficile eſt diuitem regnum celorum adire. Sed euangelij
filius q: amore dei omnia dedit: auaritiam abijcit certus
exiſtens ſe multomagis a deo/ ꝙ volucrẽ celi eſſe paſcen
dum. Matth. vi. Pari modo non pôt ſeruus legis odiũ
⁊ furorem repellere quum talione vtitur. ſz gratie filius
in pace ⁊ charitate quieſcit liber ab omni furore ⁊ indi
gnatiõe parat⁹ reperiri. xxiij. q. j. paratus. ⁊ ſemp diligẽs
inimicos. Qui ergo nec ſub gratia eſt: q: nequaꝗ ad do
minice doctrine culmen aſcendit: nec ſub lege: q: etiã ipſa
paruula legis mãdata non ſuſcipit: maxime a peccato nõ
cauendo/ qð etiã lex phibet: hic duplici peccatorum oppreſ
ſus imperio/ ad hoc ſolũmõ gratiã chriſti percepiſſe ſe cre
dit: vt p uociã libertatem ab eo alienus exiſtat. in illud in
cidit qð Petrus ne incurramus enuntiat. Quaſi liberi
⁊c. vt ſupra dictũ eſt. R. contra hoc. ¶ P Hec vero ſan
cta libertas ꝙ nuſꝗ ſit: niſi ibi tñ vbi dominus cõmorat:
Paulus docet Dominus inquiens. ij. Cor. iij. ſpiritus eſt
vbi autem ſpiritus domini: ibi libertas. vt ſuperius decla
raui. de hoc etiam latius tangitur in collatione Theone
de remiſſione quinquageſime. in. ij. parte eius in libro col
la. Jo. caſſi. Begardi ergo iſti cõtra quos ſuperius diſpu
taui: redeant ad ſpiritum dñi ⁊ non carnis: ſi veram habe
re deſiderant libertatem. ſed ſpiritu fornicatiõis decepti
ſunt ipſi ⁊ eorum conſimiles: ſicut expreſſe dicitur Oſee. vj.
Spiritus fornicationis in medio eorum: ⁊ dñm non co
gnouerunt. quia ſicut experti ſumus/ his temporibus/ ſi
nis talis ſpirit⁹ libertatis qui hodie currit: caro eſt: ⁊ nõ
ſpiritus. Tempore meo in puincia beati Franciſci multi
ſeculares ⁊ fratres minores pro iſto carnali ſpiritu liber
tatis p inquiſitores heretice prauitatis incarcerati fue
rũt. inter quos fuit quidam frater noſter: qui pp̃ter perfe
ctionẽ quã oſtẽtabat/ Apl's dicebatẽ: q ibi caput fuit iſtius
erroris. qui quum eſſem nouitius: ⁊ cõſulerem eum/ cre
dens eum virum perfectum/ ſuper quadam mea tribula
tione: ſubridens dixit mihi ꝙ ipſe tribulari non poterat.
qð verbũ non intelligens/ ipſum mirabilẽ hominẽ repu
taui. ſz quũ capt⁹ eſſet pro iſto ſpũ libertatis intellexi ver
bũ ſuũ occultũ: ꝙ ideo non poterat tribulari/ q: faciebat
ꝗcquid ſibi caro ⁊ ſenſualitas ſuggerebat ſeruus carnis
libera iuſtitia. Iſte in carcere fratrum mortuus fuit Flo
rentie: ſi vere penitens neſcio. tales valde ſpũales videbã
tur in lucis angelum trãſformati. ij. Cor. xi. xxvj. q. v. epi.
⁊ c. nec miruz. vltra. ij. colũ. R. porro. xxix. q. j. §. j. ex de reg.
licet. §. ſi vero cognoſcuntur per opa carnis. Gala. v.
Unde ſecure aſſero/ ꝙ ſi etiam interrogarẽtur in eorum
conſciẽtijs etiam cauteriatis. lxxiij. di. in nomine. qñ talia
pperrant: an eorũ cõſcientie ſint libere pacifice ⁊ ſecure: ſi
verũ dicerent/ reſpõderent/ ꝙ nõ. quia omẽ peccatum ſe
cum tormẽtũ ⁊ penalitatem ⁊ pauorem trahit ⁊ nõ liber
tatem. Funiculis namqꝫ peccatorum ſuorum vnuſquiſqꝫ
cõſtringiẽ. vt dicit Salo. Prouer. v. ⁊ Eſa. l. Ecce vos om
nes accendẽtes ignem accincti flãmis ambulate in igne
luminis veſtri: ⁊ in flãmis quas ſuccendiſtis. Ipſe eñ no
bis tormento ſunt quibus vtimur voluptates. ⁊ oblecta
menta huius carnis atqꝫ delicie carnificũ vice in ſuum re
torquentur authorẽ. vt dicit Abraã in vltima colla. li. col
la. Jo. caſſi. ⁊ Seneca Maximum ſupplicium ſcelerũ eſt
que ſtatim puniunẽ dũ facta ſunt: immo dũ ſiũt. ⁊ Poeta.
Ex tẽplo qðcunqꝫ mali cõmittitur: ipſi
Diſplicet authori. prima hec eſt vltio: ꝙ ſe
Judice nemo nocens abſoluitur. Nã punctio cõſcien
tie ſemp cõtradicit pctõ etiã in diabolo: ⁊ punit hominẽ.
nã ſenſualitas impellit hominem ad pctm̃/ pponẽdo car
nalem delectationẽ ſeu tẽporalem vtilitatem: ſed ratio re
trahit a peccato/ pponendo diuinã offenſionem ⁊ eternã
damnationem. Sapientie. xvij. Quũ ſit timida conſcien
tia: dat teſtimoniũ cõdẽnationis. ſemp eñ preſumit ſeua
turbata cõſcientia. i. anticipat futura ſupplicia. Prouer.
x. Pauor his qui operantur malum. ¶ Q

Quartus error iſtorũ Begardorum eſt ꝙ homo poteſt finalez
beatitudinẽ ſm omnẽ gradũ perfectionis
in preſenti vita conſequi: ſicut eã in vita ob
tinebit beata. Error iſte nullum colorem habẽs a ſcriptu
ra diuina deſtruitur expreſſe a dño. quuz dicit Matth. xi.
Amen dico vobis. nõ ſurrexit inter natus mulierũ maior
Joanne baptiſta. qui aũt minor eſt in regno celorum: ma
ior eſt illo. vbi Augu. Regnum celoruz appellauit hic qð
nondũ accepimus. de quo in fine dictur⁹ eſt Matth. xxv.
Uenite benedicti patris mei: percipire regnuz q: ibi ſunt
ãgeli quorũ minor maior eſt ꝗlibet iuſto portãte corpus:
qð corrũpiẽ ⁊ aggrauat aiam: ⁊ deprimit terrena inhabi
tatio ſenſum multa cogitãtẽ. Sapiẽtie. ix. Itẽ ibi hierony
mus. Nos aũt ſimpliciter intelligam⁹ ꝙ ois ſctus q iã eſt
cũ dño: maior ſit illo q adhuc cõſiſtit in p̃lio. aliud eſt eñ
coronã victorie poſſidere: aliud adhuc in acie dimicare.
Nõ pôt ꝗ clari⁹ ꝙ p hec v̄ba tert⁹ ⁊ Aug. ⁊ Hierony. tolli
iſte error. q: quũ Joãnes pfectiſſim⁹ eſſet: etiam ab vtero
ſpũ ſctõ repler⁹. Luc. j. nõ tñ btitudinẽ minimi beati in pa
tria potuit attigere. ¶ R Tota aũt pfectio hoĩs i hac vi
ta in charitate ẽ. q eſt vinculũ pfectiõis. ſm Aplm Coloſ.
iij. vt tãto quis dicatur maior quantoplus deum ⁊ proxi
mũ diligit. vnde Berñ. Quantitas anime ex amore exiſti
manda eſt. vt qui magnam habet charitatem/ magnus
eſt. qui modicam/ paruus. qui non charitatem/ nihil. ſm
Aplm. j. ad Cor. xiij. Charitatẽ aũt nõ habuero: nihil ſuz
ſed ſic ſupius pbaui in primo errore iſtorũ in. §. ⁊ vnus.
in iſto ar. ſm Hieronymuz. In iſta vita perfectiſſima cha
ritas nõ pôt haberi ſicut in patria. de pe. di. ij. §. hinc etiã
c. item Hieronymus. Charitas in quibuſdã. ergo mani
feſte falſum dicunt. q: ignis in ſion. i. in eccl'ia militãti: in
q chriſtũ ſpeculamur p cõtẽplationẽ in ꝗ modicus reſpe
ctiue eſt ignis charitatis. ⁊ anim⁹. i. magn⁹ ignis charita
tis in Hierl'm. i. in patria btã ⁊ pacifica. ſic eñ interpretaẽ
Hierl'm. Eſa. xxxj. Preterea ſm Apl'z. j. ad Cor. xiij. Uide
m⁹ nũc p ſpeculũ ⁊ in enigmate. i. in obſcuritate. enigma
eſt veſtigiũ trinitatꝫ i creaturis. Ro. j. Inuiſibilia eñ ipſi⁹
a creatura mũdi p ea q facta ſunt intellecta conſpiciunẽ.
alia gloſ. i. in hac vita: tunc ſcꝫ in patria facie ad faciẽ. ſed
ſm Greg. etiã ipſa dei cognitio amor eſt. qui aũt clari⁹ vi
det: purius diligit quem purius cognoſcit. ¶ S Mer
ces autẽ ſm Augu. tota viſio eſt Jo. xvij. Hec eſt autẽ vi
ta eterna: vt cognoſcant te verum deũ: ⁊ quẽ miſiſti ieſum
chriſtum. Nunꝗ ergo tali beatitudine pôt perfrui ⁊ tãta

An poſſit quis hac in vita beat⁹ effici.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

qui in enigmate deum videt: ſicut qui facie ad faciem.
vnde dñs ad Moyſen. Exo.xxxiij. Poſteriora mea vide-
bis. ſcꝫ in hac vita. i. in enigmate me cognoſces. q: qui re-
tro ſtat: nõ plene homĩnẽ cognoſcit. ſꝫ faciem meã non vi
debis: per quã cognoſcitur quiſqꝫ clare. q: nõ clare me cõ
tẽplaberis ſicut in patria. ſicut dixit ei. xxxiij. c. Exo. Ego
oſtendam tibi omne bonũ. i. me in quo eſt omne bonũ tibi
oñdam. Nõ em̃ videbit me homo ⁊ viuet. homo/ in hac
carne mortali: vt clare me videat: carnis pariete ꝑpedien
te. Videamus igitur eum hic ꝑ cancellos vt dicit in Can
ti. ij. i. per obſcurã contemplationẽ. ſꝫ qui dilexerit chriſtũ
diliget a patre ⁊ filio: ⁊ manifeſtabit ſeipſum ſibi: vt ipſe
dicit in Joã. Jo. xiiij. ⁊ de con. di. ij. ſpecies. i. clare eum in
patria videbit. de qua manifeſta viſione Jo. iij. Similes
ei erimus: q: videbimus eũ ſicut eſt. Hanc viſionẽ opta-
bat Moyſes. ꝑ. c. Exo. xxxiij. Si inueni grãm in cõſpectu
tuo: oñde mihi faciem tuam. Cui dixit dñs qđ predictum
eſt. Non videbit me homo ⁊ viuet. Unde tenent doctores
ꝙ Paulus raptus vſqꝫ ad tertium celũ empyreũ. ij. Cor.
xij. nõ ita clare vidit deũ ſicut angeli: ꝓpter impedimẽtũ
carnis corruptibilis. Tenet tñ Augu. xij. ſup Geñ. ad lite
ram. ⁊ in libro de vidẽdo deũ ad Paulinã dicens ꝙ Moy
ſes ex dei priuilegio ſpeciali adhuc mortalem vitaꝫ agẽs
deum ꝑ eſſentiam vidit. tamꝗ̃ futur⁹ iudeorũ doctor. vñ
Numeri. xij. Non per enigmata/ ſꝫ facie ad faciem allocu-
tus eſt deũ. Exo. xxxiij. viij. q. i. moyſes. vbi de hoc. ⁊ Pau-
lus idem priuilegium habuit: tamꝗ̃ futurus doctor gen
tium. vnde dic̃. ij. ad Cor. xij. ſe raptum vſqꝫ ad tertium ce
lum. Tertium celum vocat empyreũ: vbi angeli ⁊ anime
ſancte fruuntur dei viſione manifeſta. ibi intellectuali vi
ſione vident deum facie ad faciem: eo modo quo videtur
ab angelis q̃ ſunt de ſuperiori tertia Hierarchia ſm̃ Dio-
nyſium: in qua ſunt Cherubin ⁊ Seraphin ⁊ throni: q̃ ꝓ-
xime ⁊ immediate deo fruuntur: ad quoꝝ ſimilitudinem
vidit deum Apl̃s. ⁊ iſtam tertiam Hierarchiam vocat et
tertium celum. Ad hanc viſionis manifeſtationẽ nõ aſcẽ-
ſorijs gradibus/ ſꝫ inopinatis exceſſib⁹ aduolauit Apl̃s.
non em̃ aſcendiſſe ſꝫ raptũ fuiſſe ſe perhibet. ſic̃ ⁊ Adam
rapt⁹ legit̃ de pe. di. ij. §. Romanos. ꝟ. Adã ⁊ Geñ. ij. Im
miſit dñs ſoporẽ in Adam. i. contẽplationẽ. ſm̃ Berñ. vt
in ſenſibus obdormiret: ⁊ anima in viſione dicta vigila-
ret. qđ apparet: q: rediens ꝓphetans dixit. Hoc nunc os
⁊c̃. ex̃ de biga. debitũ. de viſione dei vide qđ no. xiij. q. ij. q̃
diuina. gloſ. ij. Item Berñ. contra iſtos. Nõ enim nos ad
hoc de paradiſo voluptatis animi aduerſio diuina eiecit
vt hic alterũ paradiſum humana adinuentio ꝑpararet.
Si enim ad tantã beatitudinem quis in hac vita poſſet
ꝑuenire/ quãta eſt in patria: fruſtra deſideraret quis aliũ
paradiſum: ⁊ ꝓ nihilo eſſet ei. qđ vere hereticum eſt ſenti
re. ⁊ fruſtra cõcupiſceret Apl̃s diſſolui: ⁊ eſſe cũ chriſto q̃
cũ chriſto erat ꝑ grãꝫ. ad Phi. i. c. ⁊ ex̃ de renũ. niſi cũ ꝓde
§. porro. Fruſtra etiam idem lamentaret̃ ⁊ diceret vt ſu-
perius eſt ꝓbatum/ infelix ego homo ⁊c̃. Ro. vij. videns
ſe ꝓpter carnis impedimentum ⁊ mentis varios motus
extra ſuum conſenſum nõ poſſe ſicut optabat dñm contẽ
plari. Fruſtra etiam diceret Dauid. pſ̃. xlj. ⁊ deſideraret
Quando veniam ⁊ apparebo ante faciem dei: Fuerunt
mihi lachryme mee panes die ac nocte dum dicitur mihi
quotidie vbi eſt deus tuus. pſ̃. xlj. Et iterum. Quẽadmo
dum deſiderat ceruus ad fontes aquarum: ita deſiderat
anima mea ad te de⁹. Et iterũ. pſ̃. lxxxiij. Quia melior eſt
dies vna in atrijs tuis ſup milia. ſcꝫ in hac vita. Et Pau-
lus. Potens eſt depoſitum meum ſeruare in illum diem.
ij. ad Timo. iiij. ⁊ i. c. Fruſtra etiam iſta eccl̃ia militans cõ
gauderet letitie ⁊ paci ⁊ libertati eccl̃ie triumphantis/ di
cens Letare Hieruſalem ⁊c̃. Eſa. vltimo. ſi tantam letitiã
ipſa poſſet conſeq̃ in hac vita. vnde Berñ. Quouſqꝫ ado
ramus ⁊ non guſtamus ꝓſpicientes patriam: ⁊ non appꝫ
hendentes. ſuſpirantes ⁊ de lõge ſalutãtes: O vera exu-
lum pr̃ia: exilij finis. video te: ſꝫ nõ ſino: intrare/ carne re

tentus/ nec adhuc dign⁹. Hec deſiderabilis pr̃ia celeſtis/
nõ terreſtris/ nec manufacta/ figurata eſt. iij. Re. x. vbi di
citur ꝙ Regina hauſtri ſcꝫ habitatrix ⁊ dña calide regio
nis. i. amore inflammata venit audire ſapientiam Salo-
monis. Hec eſt quelibet anima fidelis deſiderio videndi
verũ Salomonẽ chriſtum qui eſt plus ꝗ̃ Salomõ. Mat
th. xij. ſuccenſa: que videns omnem ſapientiã Salomõis
ſcꝫ magnitudinem/ pulchritudinem/ ⁊ diſpoſitionẽ crea-
turarum/ ⁊ domum quã edificauerat/ ſcꝫ patriam celeſtẽ
de qua Baruch. iij. O iſrael: ꝗ̃ magna eſt domus dei ⁊c̃.
⁊ cibos menſe eius: q̃ ſunt viſio/ delectatio/ ⁊ fruitio/ qui
bus paſcit bonos in regno: ⁊ habitacula ſuoꝝ. i. diuerſi-
tates celeſtium manſionũ: de quib⁹ Jo. xiiij. In domo pa
tris mei mãſiones multe ſunt. de pe. di. iiij. in domo. ⁊ ve-
ſtes eorũ/ ſcꝫ dotes corporis/ agilitatẽ/ ſubtilitatem/ clari
tatem/ impaſſibilitatem/ que ſunt proprietates ſolis: ad
cuius cõꝑationẽ fulgebunt iuſti. Matth. xiij. ⁊c̃. Eſa. xx.
Erit claritas ſolis ſeptempliciter ſicut lux ſeptẽ dierũ. nõ
habuit vltra ſpiritum. vnde Berñ. Quãtis putatis tunc
ſplendor erit animarum: qñ ſplendorem ſolis habebunt
corpora. Matth. xiij. Fulgebunt iuſti ⁊c̃. Nõ inquam ha-
buit vltra ſpiritum: ſcꝫ pre nimia admiratiõe ad ſpũs ſui
defectum deuenerat. q: ſicut ait Greg. Niſi quis a ſemet
ipſo defecerit: ad deum qui ſupra ipſum eſt/ nõ appropin
quat. Preterea ſicut dicũt doctores duplex eſt beatitudo
vna ꝑ gratiã/ altera ꝑ gloriam. vna in via: alia in patria.
De beatitudine patrie dic̃ pſ̃. xxxiij. Beati qui habitãt in
domo tua in ſecula ſeculoꝝ laudabunt te. Et hec beatitu
do cõſiſtit in duplici ſtola: ſcꝫ anime ⁊ corporis. Apoca. vj.
Date ſunt illis ſingule ſtole albe: ſcꝫ glorificatio aie q̃ eſt
in viſione dei in celo: ⁊ dictum eſt eis vt requieſcerent tem
pus adhuc modicũ. q: tunc alia ſtola dabitur eis ſcꝫ glo-
rificatio corꝑis. qđ eſt contra quoſdã grecorum qui dicũt
animas ſanctoꝝ non eſſe adhuc in celo: nec dãnatorum in
inferno. ar. xiij. q. ij. tempus. in prin. ſꝫ ibi ſoluitur in prima
⁊. ij. gloſ. ⁊ hoc aſſerere hereticum eſt. ſm̃ Tho. ⁊ alios do
ctores. vnde Paulus ad Phi. i. Cupio diſſolui: ⁊ eſſe cum
chriſto. ex̃ de renũ. niſi. §. porro. ⁊ Grego. iiij. dialogorum
poſt. c. in ꝓuincia. ꝟ. noſſe velim. hoc clare determinat. di-
cens. Qui chriſtum in celo eſſe nõ dubitat: nec Pauli ani
mam in celo eſſe negat. ibi vide. Nõ ergo tanta poteſt eſſe
beatitudo ſimpla in anima: quanta eſt dupla in anima et
in corpore. ¶ V Sed certum eſt contra iſtos ꝙ in hac
vita corpora etiam ꝑfectorum hominum non hñt dotes
ſuas. ergo non pñt tñ eſſe beati in anima: eſto pro impoſ-
ſibili ꝙ tãtũ eſſent beati perfecti in hac vita/ quãtũ in illa:
quantum ſunt beati in anima ⁊ in corpore. Preterea ſcđ̃s
Augu. laus diuina incipit in hac vita. ſed ꝑficitur in eter
na gloria. Quum ergo in patria hoc ſit totum negotium
ſanctoꝝ: ſcilꝫ laudare deum. vt dic̃ gloſ. ſuper illum. ꝟ. pſ̃.
lxxxiij. Beati qui habitant ⁊c̃. ergo vbi nõ eſt tanta laus:
non eſt tanta beatitudo. quia qui plus laudabit: plus ho
norabitur. iux̃ illud Sacrificiũ laudis honorificabit me.
De beatitudine autem vie dicitur pſ̃. lxxxiij. Beatus vir
cuius eſt auxilium abs te: aſcenſiones in corde ſuo diſpo-
ſuit. Iſte aſcenſiones ſunt octo beatitudines huius vie:
de quibus Matth. v. Beati pauperes ſpiritu ⁊c̃. Et iſtis
octo gradibus aſcendebatur in templum. Eze. vltimo.
Iſta autem beatitudo vie ⁊ gratie eſt via ad beatitudi-
nem patrie ⁊ glorie. ſicut dicit pſ̃. lxxxiij. Ibunt de virtute
in virtutem vſqꝫ quo videatur deus deorum in ſion. i. in
eccleſia triumphanti ⁊ deum ſpeculanti. ⁊ vtraqꝫ ſurgit
a viſione dei. illa a viſione per ſpeciem: iſta a viſione per
fidem ſicut dicitur Luc. x. Beati oculi qui vident que vos
videtis. De viſione vtraqꝫ ſatis ſupra prime. Eſt ergo iſte
error cõiunctus cũ primo errore iſtorum Begardorũ con
tra quẽ. ſ. latius diſputaui. ⁊ q̃cq̃d cõtra illũ errorẽ dictũ
eſt ibi: põt etiam dici cõtra iſtum. q: cõnexi ſunt. Iſti ergo
miſerabiles nec in vita ſua habẽt beatitudineꝫ grẽ: nec in
illa beatitudinẽ glorie: niſi reuocent hos errores ⁊c̃. X

Quintus error iſtorū

Begardorū eſt ꝙ quelibet intellectualis natura ſeipſa naturaliter eſt beata. ꝙ ꝗ anima non indiget lumine glorie ipſam eleuante ad deum videndū: ⁊ eo beate fruenduꝫ. Error aūt iſte cōnexus eſt illi alteri errori Pelagianorum de quo. xxiiij. q. iij. quidam. ℣. pelagiani. dicentium ſufficere voluntatem hominiſ ſine aliqua gratia ad adimplenda iuſſa diuina. cōtra illud Jo. xv. Sine me nihil poteſtis facere. et illud Jaco. j. Omne datum optimū ⁊c. j. q. ij. ꝙ pio. ⁊. j. ad Cor. xiiij. Gratia dei ſum id qd̄ ſum. ⁊ illud. ij. ad Cor. iij. Nō ꝙ ſufficientes ſim⁹ ex nobis ⁊c. ⁊ illud ad Ro. ix. Nō eſt currētis neqꝫ volētis. de pe. di. ij. ſi em̄. ⁊ illud Eſa. xxvj. Oia opera noſtra operatus es in nobis domine. Si autem iſti Begardi intelligunt de natura intellectuali angelica: ꝙ ſeipſa naturaliter eſt beata: falſum eſt. q: nullus naturaliter eſt bonus eſſentialiter ⁊ beatus niſi ſolus deus: qui eſſentialiter ⁊ originaliter ⁊ perfecte ⁊ effectiue ⁊ naturaliter eſt beatus. Jo. x. Ego ſum paſtor bonus. ⁊ Matth. p̄cipue illō Mar. x. Luc. xviij. Quid me interrogas de bono? vnus eſt bonus deus. vbi Orig. Om̄ em̄ declinam⁹ a malo ⁊ facimus bonū: quātum ad cōparationem ceterorum hominum dicitur bonum qd̄ facimus. quātum autem ad veritatem ſm̄ ꝙ hic dicitur vnus eſt bonus: bonū noſtrū non eſt bonuꝫ. Beatus aūt quiſqꝫ eſſe nō poteſt niſi ſit bonus. vnde Boetius. Beatitudo eſt ſtatus omnium bonorum aggregatione p̄fectus. ¶ Y Eſt autem deus ſolus eſſentialiter bonus: q: bonitas ſua eſt ſua eſſentia. Originaliter. q: bonitatē ſuā nō habet ab alio: ſꝫ a ſeipſo. q: ipſe non eſt ab alio ſꝫ a ſe. vn̄ pſ̄. cj. Tu aūt idē ipſe es. Perfecte: q: nil mali vel defectus aut diminutionis conſiſtit in illo. Effectiue: q: omne bonum deriuatur ab eo: quum ſit ipſe fons indeficiēs omnis boni. de pe. di. j. §. hoc idē. verſi. Itē ioānes. omnis qui nō diligit ⁊c. ex̄ de regu. licet. in ſi. Jaco. j. omne datū ⁊c. Naturaliter: q: natura ei⁹ ſumme ⁊ plus ꝙ poteſt intelligi/ bona incōmutabiliter ⁊ incorrupta. Nulla aūt creatura poteſt habere nec habꝫ quinqꝫ p̄dictas bonitatis cōditiones: etiam angelica creatura nedum humana: nō eſt eſſentialiter bona ſicut natura diuina: licet inquantum ſit creatura dei ſicut ⁊ cetere/ ſit bona: q: creata a bono ſm̄ illud Geñ. j. Vidit cuncta que fecerat: ⁊ erant valde bona. xxiiij. q. iij. quidam. ℣. floriani. Eſt ergo bona creatura ſuo modo: ſꝫ non perfecto modo q: ſi eſſentialiter eſſet bona vt dei natura: nunꝙ̄ illud ſuū bonum eſſe poſſet p̄dere: nec peccare ſicut angeli reprobi ceciderunt. de pe. di. ij. p̄cipuū. ⁊. c ſi em̄. xvj. q. ij. viſis. Eſa. xiiij. Item nec bona eſt natura quelibet creatura nec originaliter. q: non a ſe ſed a deo creatore. vn̄ pſ̄. lxxix. Om̄ ipſe fecit nos. Itē nec p̄fecte. q: omnis creatura defectiua eſt ex ſe in nihilum tēdēs: q: de nihilo creata. Luc. xj. Si ergo vos quum ſitis mali ⁊c. Itē nec effectiue. q: creatura de ſe nō dat aliq̄d boni: nec facit: ſꝫ de⁹ i ipſa opans: ⁊ ipſa cooperans. Itē nec naturaliter: q: tūc peccare nō poſſet. ſed peccauit prim⁹ angelus ⁊ ſui ſequaces. Eſa. xiiij. Eze. xxviij. ⁊ de peni. di. ij. §. de his ita ſcribit. ⁊. c. principium. ex̄ de ſum. tri. c. j. §. diabolus. xxiiij. di. q̇ ep̄s. xvj. q. ij. viſis. xxvij q. ij. §. ex his oībus. ℣. ſic ⁊ diabolus. Si aūt iſti Begardi intelligūt de natura intellectuali hominis: ſcꝫ aīa: ꝙ ſeipſa naturaliter eſt beata: multo āplius falſum eſt. q: ſi creat⁹ beatus fuiſſet Adam a deo ⁊ naturaliter: eſſet beatus ſicut deus: vt ſupra dixi: ⁊ nunꝙ̄ peccare poſſet: nec mori. q: beatitudo p̄fecta nō eſt ſubiecta morti nec pctō. ⁊ ideo proprie ſolus de⁹ vocat̄ beat⁹. j. ad Timo. j. ⁊ ideo illi qui querunt beatitudinē in rebus creatis: decepti ſunt. q: qd̄ a ſe beatū nō eſt beatitudinem dare non pōt. ar. j. q. vij. daibertū. Et ideo abuſiue dicūtur beati/ hn̄tes multa ꝓpriuaria in hoc mūdo ⁊ boues craſſas. pſ̄. cxliij. beatū dixerunt pplm̄ ⁊c. ⁊ q̄rentes beatitudinē in delicijs/ ſicut epicurei: vel in honoribus/ ſicut ſupbi. Adā aūt creatus fuit potēs mori ⁊ non mori: ⁊ potens peccare ⁊ nō peccare. q: arbitrij liberi creatus fuit. de con. dj. iiij. placuit omnibus. Itē ſi naturaliter Adā fuiſſet beatus: quomodo illū a quo habebat beatitudineꝫ offendere potuiſſet ſicut offendit? de pe. di. ij. §. Romanos. Fuit ergo Adā creatus bonus ſuo modo ſicut angelus: ſꝫ nō cōfirmatus in bono virtutis: nec inſeparabiliter habens bonum. eſſentialia enim ⁊ naturalia inſepabilia ſunt: accidentalia vero ſecus. di. vj. §. his ita. ¶ Z Ceterū qd̄ dicunt ſecundario in iſto errore ꝙ anima nō indiget lumine glorie ipſam eleuāte ad deū videndū: ⁊ eo beate fruendū: falſum eſt: ⁊ contra illud expreſſe. pſ̄. xxxv. Et in lumine tuo ſcꝫ filij. ergo nō noſtro. videbimus lumen ſcꝫ pr̄is. Preterea eſto ꝙ anima habeat lumen gratie: non t̄n habet lumen glorie. q: tunc lumine glorie non egeret. ſꝫ lumen glorie chriſtus eſt: non anima cuiuſꝙ̄ ſancti. Apo. xxj. Et ciuitas nō eget ſole neqꝫ luna vt luceant in ea: nam claritas dei illuminat eam: ⁊ lucerna eius eſt agnus: ⁊ ambulabunt gentes p lumē ei⁹. ergo non per lumen proprium. vnde ⁊ dicit dn̄s Jo. viij. Ego ſum lux mūdi. ſubaudi inuiſibilis. habitat em̄ lucem inacceſſibilem. j. ad Timo. vltimo. Sꝫ iſti miſeri ⁊ ceci Begardi dicunt. Quomodo em̄ fieri pōt ꝙ videat̄ deus in ſua luce inacceſſibili per creaturā ſine deo luce: quum inter deum q̇ eſt lux increata/ ⁊ ſuaꝫ lucē non ſit differentia: q: illa lux qua deus videtur/ deus eſt. non em̄ poteſt videri quin videatur ſua lux in qua videtur: ⁊ ipſe chriſt⁹ illa lux de qua Jo. j. Erat lux vera que illuminat omnē hominē venientem in hunc mūdum. xxj. di. cleros. ad ſi. Non erat ille lux. ergo nec aliquis homo. vnde dicit Apl's Ephe. v. Eratis aliqn̄ tenebre: nunc autem lux in dn̄o. ergo nō a ſe. Sꝫ ⁊ angelus qui eſt nobilior creatura homine: qui ſcd̄m Dionyſium eſt manifeſtatio occulti luminis: ſpeculum purū clariſſimum: nō in ſuo lumine videt deum: ſꝫ videndo faciem eius in lumine eius qui eſt fili⁹ videt patrē. Matth. xviij. Angeli eorꝫ ſemꝑ vidēt faciem patris mei. qui eſt ipſe qui eſt ſplendor ⁊ imago ⁊ figura patris. ad Heb. j. de pe. di. j. de⁹ quis ſimilis. In lumine iſto filij ambulabūt ſancti in patria. vn̄ pſ̄. lxxxviij. Dn̄e in lumine vultus tui qui eſt fili⁹ ambulabūt. ⁊ iſta erit dei fruitio. Quis enim deo fruitur plene. niſi qui ipſum videt? Quis autē eum/ vt dixi/ niſi in ſuo lumine videt? q: extra deū qui lux infinita eſt/ nemo deum videt: nec aliquam creaturā. vnde in viſione extatica beatus Bn̄dictus videndo deum quaſi pūctaliter mundum recollectum vidit. vt narrat Grego. in ij. libro dialogorꝫ. qui ⁊ ait. Qui intus claritatē dei viderit: nullo modo credendum eſt ꝙ ſit foris aliquid qd̄ ignoret. no. xiij. q. ij. qui diuina. Iſte etiam error cōiunctus eſt cum precedenti. ⁊ que ibi dixi contra illum: contra iſtum poſſunt hic dici. maxime illud ꝙ in hac vita non poteſt ita clara contemplatio haberi de deo: ſicut in patria: niſi ex priuilegio ſpeciali. vt in Moyſe ⁊ Paulo. ſicut ibi pleniter eſt probatum. Unde ⁊ in hac vita ⁊ in illa omnis anima indiget lumine diuino ipſam eleuāte ad deū vidēdū: quū de ſe ſit omnis creatura tenebroſa: ⁊ obfuſcata p peccatū originale ⁊ alia que committit. que peccata Apl'us appellat tenebras Ro. xiij. Unde ⁊ ignorantia ⁊ obliuio pena eſt peccati originalis. xv. q. j. §. vt itaqꝫ. vnde Greg. in principio. iiij. libri dialogorꝫ ait. Poſtq̄ꝫ paradiſi gaudijs expulſus humani generis parēs/ in huius exilij atqꝫ cecitatis quā patimur erumnam venit peccādo: extra ſemetipſum fuſus iam illa celeſtis patrie gaudia que prius cōtēplabat̄/ videre nō potuit. In paradiſo quippe homo aſſueuerat verbis dei pfrui: bt̄orū āgelorꝫ ſpiritib⁹/ cordis munditia/ ⁊ celſitudine viſiōis intereſſe: ſꝫ poſtꝙ̄ huc cecidit: ab illo quo implebat̄ mētis lumine receſſit. ⁊ Tobie v. Quo mihi gaudiū qui in tenebris ſedeo: ⁊ lumē celi nō video. Et beatus Grego. de illo ceco mendico qui ſtabat ſecus viam. Luc. xviij. loquens ad genus hūanū reducit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ A a Adam enĩ anteꝙ peccaret triplici radio lucis illuſtrabatur. habuit enim cognitionẽ omnium creaturarũ q̄ facte ſunt per chriſtũ. vnde ⁊ ſingulis nomina impoſuit Gen.ij. ad fi. Habuit etiã cognitionẽ creatoris: nõ tamẽ plenam: inter enigmaticã ⁊ cõprehenſiuam: q: nõ ita contemplabatur clare ſicut in patria videtur ab angelo: nec ita obſcure ſicut in hac videt a nobis. Item accepit cognitionẽ ſui: ⁊ quid ſibi cauendum ⁊ agendum foret. Primã ſcientiã de creaturis non amiſit: ſʒ ſcðam ⁊ tertiam ꝓ peccatum. vnde ⁊ nos de eo ꝓpagati ceci naturaliter naſcimur. peccante homine primo ⁊ per peccatũ occecato inoleuit vitium ꝓ natura. vnde Apoca.iij. Dicis q: diues ſuʒ: ⁊ nullius egeo: ⁊ neſcis q: tu es miſer ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nudus. Et hoc etiam deſtruit hunc errorem. Ad iſtuʒ etiã errorem extirpandum addendum eſt qð legitur ⁊ no. de con.di.iiij. gratia. ⁊ tribus. c. vltimis. ¶ B b

Sextus error iſtorũ

Begardorũ eſt ꝙ ſe exercere in actibus virtutum/ eſt hominis imperfecti, ⁊ perfecta anima licentiat a ſe virtutes. Iſtum errorẽ qui etiam ſurgit de ſpũ libertatis: reprobat ⁊ cõfundit tota vita chriſti ⁊ ſanctorũ omnium pfectorũ/ qui ſe in actibus virtuoſis cõtinue exercitarunt: ſicut ieiunando/ genuflectendo/ etiã vocaliter orando/ paupertatem corporalem ſeruando/ pdicando/ operibus miſericordie ⁊ diſcipline intendendo: ſicut apparet in ſylua euãgelica/ ⁊ actibus Aplorum/ vitis patrum/ ⁊ legendis/ ⁊ hiſtoriis eccl'aſtica ⁊ tripertita. Iteʒ iſte error tollitur Matth.iiij. ſupra illud. Venite poſt me: faciã vos fieri piſcatores hominum. dicit gloſ. Omnia que de vſu veniunt: non fatigant. virtus exercitio perſeuerat. Item quomodo vir perfect⁹ charitatem habet: niſi pro tempore opus exerceat charitatis quum dicatur. j. Io.iij. Qui habuerit ſubſtantiam huius mundi: ⁊ viderit fratrem ſuum neceſſitatẽ habere. ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo: quomodo charitas dei manet i eo? vnde ⁊ Greg. Sic mens per compaſſioneʒ doleat: vt etiã larga manus affectum doloris oſtendat. ¶ C c Item Gre. in homil. penteco. Si amor eſt: magna operatur. Si autem operari negligit: amor nõ eſt. mathematica enĩ eſt virtus: niſi ſit practicata. Impoſſibile enĩ eſt virtutem veram non exerceri ꝓ tempore in operibus virtuoſis. vnde Greg. de charitate. Plerũꝗ charitas quibuſdam occupationibus p̄pedita mouetur in corde: ⁊ tñ non monſtratur in corpore: ſicut ſol nube tectus ardet in celo: ⁊ nõ videtur in terra. vnde propter hoc quoſdam excuſat Apoſtolus Phi.iiij. Occupati eratis. Et in vitis patrum. Cuidam anachorite aduenienti ad cellam alterius indignato q: ei nõ occurrerat ille de cella q̇ tunc peccata ſua plangebat ipſe reſpõdit. Non vacat plangenti charitas. Item Apl's. j. ad Timoth.iiij. hortatur Timoth. viruʒ perfectũ ad exercitium virtutis/ dicens. Exerce teipſum ad pietatem ⁊c. xlij. di. §. j. ⁊. j. in. e. c. vt profectus tuus manifeſtus ſit omnibus. Nũquid paulus perfectus erat qui dicebat ad Phili.iiij. Quecũꝗ ſunt vera: quecũꝗ pudica: quecũꝗ iuſta: quecũꝗ amabilia: quecũꝗ bone fame. ſiq̄ virtus ſi qua ſalus diſcipline. hec cogitate que accepiſtis ⁊ audiſtis ⁊ vidiſtis in me ⁊c̃. quis enim ſcit ſe eſſe perfectum vt licentiare poſſit virtutum actus: certe nullus. j. Cor.iiij. de pe.di.ij. ſi enĩ inquit. ℣. nos aũt iuxta. ⁊ di.iij. adhuc inſtant. ad fi. ⁊ de pur. ca. c. fi. Item quomõ licentiari poteſt virtus: q: neceſſe eſt ſi virt⁹ eſt: ꝙ ſit in habitu aut in actu. nec quũ eſt in actu habitus eius pdit. vnde Augu. de bono coniugali: Virtutes animi aliqñ in opere manifeſtantur: aliqñ in habitu latent. ſi aũt nõ eſt i habitu: nec i actu: virtus non eſt. nam virtus eſt habitus mentis bene cõſtitute: quũ virt⁹ ſit in animo. xxij. v. de pudicitia. ⁊ ibi no. de pe.di.iij. ille rex. vbi aũt rex nõ ẽ: mẽs bñ ꝯſtituta nõ ẽ: imo male: q: iter bonũ ⁊ malũ nõ ẽ dare mediũ. xxxij. q. j. cũ renuntiat. vbi de hoc. de pe.di. j. §. cũ enĩ. ℣. nulla enĩ vt ait. ⁊ c. omnis qui non diligit. Item Augu. tolle charitatem et odium tenet. de pe.di.ij. c. Romanos. ℣. tolle. nec in anima eſt dare vacuum: q: ſi eſſet illud vacuum malum eſſet. vnde diabolus ad domum vacantem virtute ⁊ bono tanꝗ ad domum ſuam redit quamꝙ ſcopata ⁊ mundata exterius videatur. ¶ D d Mat.xij. ⁊ Luce.xi. ⁊. xxvi. Iob. Qui extendit aquilonem. i. diabolum frigidum carentem igne ſpiritusſancti ſuper vacuum. i. cor ocioſum tanꝗ ſuplectuʒ. vnde Bern. aut deſcẽdas neceſſe eſt: aut aſcẽdas. ſi attendas ſtare in pendulo huius vite/ ruas neceſſe eſt. Item paul⁹ qui perfectũ ſe vocat ad Philip.iij. ibi. Quicunꝗ ergo perfecti ſumus. ipſe ſe imperfectũ dicit in. e. c. dicens. Non ꝙ iam accepimus: aut iam perfecti ſum⁹. cognoſcere enĩ ſe imperfectum ⁊ poſſe amplius credere eſt eſſe perfectum. vnde in. e. c. dicit. Sequor aũt ſi quomodo cõprehendam in quo ⁊ comprehenſus ſum a chriſto ieſu. fratres ego nõ arbitror me cõprehendiſſe. Ecce quomodo paulus perfectiſſim⁹ creſcebat in virtutibus ⁊ proficiebat. qui textus deſtruit expreſſe hunc errorem. Nam ille ſcḋm pſ. lxxxiij. dicitur beatus: qui aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit. creſcendo de virtute in virtutem. de pe.di.ij. dum ſanctam. Item quomodo poteſt fieri ꝙ virtus poſſit licentiari qñ deſinat eſſe virtus: q: aut virtus exercebitur interius per deſideria illius virtutis ⁊ cogitationes et meditationes ſanctas: aut exteri⁹ per opera bona. ſi neutro iſtorum modorum: virtutis nomen amittit: ⁊ ſine virtute nuda remanet anima. virtutes enĩ ſunt velamina anime. de pe.di.ij. ſapiens nunꝗ inanis eſt. ſub. §. Romanos ⁊. c. ſe. ſed nec Adam. ⁊. c. vt cognouerunt. ⁊. c. illa anima. ⁊. c. ſimilem. quomodo ergo imago dei ⁊ ſimilitudo eſt in anima licentiante virtutes. non dei imago: ſʒ diaboli eſt virtute vacua: ⁊ vitio ſuccedente. Hinc eſt etiam ſcḋm Io. caſſia. in collatione prima Moyſi/ in li. coll'a. ꝙ qui vult ad charitatis faſtigium peruenire: neceſſe eſt vt ſe exerceat in operibus virtuoſis. impoſſibile eſt enĩ charitatẽ habere quemꝗ: niſi membra habeat charitatis ⁊ exercitiuʒ eius: quia charitas patiens eſt. benigna eſt. non agit perperam ⁊c̃. j. Cor.xiij. Item inter alias cõditiones charitatis/ quas ponit proſper in libro de vita cõtemplatiua/ de pe.di.ij. charitas eſt. idẽ eſt quod effectiua operis eſt. ibi: operoſa in omnibus omnino fidelibus. ¶ E e

Septimus error begardorum

eſt/ ꝙ oſculum mulieris: quũ ad hoc nõ inclinet natura: eſt mortale peccatũ. actus autem carnalis quum ad hoc natura inclinet: pctm̃ non eſt. maxime quum tentatur exercens. ¶ M autem dicunt iſti carnales eſſe peccatum oſculum mulieris. Sciendum eſt ꝙ quedam ſunt peccata que ſcḋm ſe/ ⁊ ſcḋm ſuam ſpeciẽ nunꝗ bona intentione fieri poſſunt/ ſicut ſunt precepta decalogi negatiua. Exo.xx. Non occides. Nõ mechaberis. ex de iureiu. ⁊ ſi chriſtus. ℣. quidã. et c. de quibus. legitur ⁊ no. xxxij. q. vij. quid in omnibus. et hoc mõ oſcula amplexus ⁊ tact⁹ nõ ſunt mortalia nec venialia de ſe: quũ poſſint fieri bona intẽtiõe vt ꝓ pace danda. vel rõne cõſuetudinis maxime inter conſanguineos iuxta morẽ ꝓuincialiũ: vel quũ medic⁹ tãgit mulieris pulſum vel vuln⁹. vide. xxxĩ. di. hoſpitiolũ. qð videt cõtra: ſʒ nõ eſt. vñ vide qð no. xj. q. iij. abſit gloſ. j. Alio modo dicuntur mortalia vel pctm̃ ꝓcedẽs ex inordinata ⁊ mala cauſa: vt quũ dat elecmoſyna pauperi ex vana gloria. j. q. j. vide. vel vt inducat ad hereſim. Sicut aũt deliberatus conſenſus in actũ peccati eſt mortale: ſic etiã ꝯſenſus circa delectationẽ peccati. etſi nõ circa conſenſum tactus: vt pbat Tho. i ſcða ſcðe. q. liiij. ar. iiij. Adde qð ſcripſi. s. i hac ſcða pte in. iij. c. thre. in ar. vj. ℣. eſt intellect⁹. ⁊ in additione ibi poſita: q̄ icipit/ duplex. Si ergo oſculum det ex libidinoſo animo vel tactus fiat. mortale eſt. q: etiam non ſolum tactu ſed aſpectu et affectu etiam ſine aſpectu appetit et appetitur concupiſcentia mulierũ. Matth.v. xxxij. q. v. nec

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſolo.et.c.qui viderit. Periurium eñ ⁊ adulterium ⁊ cetera peccata ſine actu exteriori ſolo cõſenſu cordis nefario cõmittuntur. vt de peni.di.j.ſi cui etiã non contingat. vbi de hoc no.⁊ p̃.c.qui viderit.⁊.c.ſicut.⁊.e.cauſa ⁊.q.in primis.rij.c.Et iſto modo intelligit verbum. Hiero.ꝙ ſi non tangere mulierem bonũ eſt:ergo tangere malũ eſt.xxxij. di.hoſpitiolũ. Item certũ eſt ꝙ radix peccati in corde eſt vt dicit dñs in Matth.xv.De corde ꝓcedunt cogitatiões male.homicidia/adulteria.xv.q.vj.c.j.de pe.di.ij. ſicut tri bus.Si ergo cor telo libidinis ſaucium eſt:oſculum mortale eſt.vt p.c.nec ſolo.Et qd̃ dicit̃ p Begardos ꝙ ad hoc natura nõ inclinat:falſum eſt.q: ſuo modo ſic inclinat ad oſculum/ſicut ad concubitũ.Sed eſto ꝙ ad hoc natura nõ inclinaret:nihilominus ex mente corrupta naſceretur peccatum.quod etiã ex hoc apparet q: peccata contra naturã ⁊ ad que tñ natura non inclinat/grauiora ſunt: vt ſodomia.xxxij.q.vij.adulterij.Et ingratitudo.ex̃ de dona. c.ſi.Et idololatria.q: cõtra naturam eſt a creatura creaturã adorari.xxiiij.q.j.nõ afferamus. ❡ ff Item inclinatio nature vel nõ inclinatio non facit peccatum:ſʒ perverſa voluntas ⁊ inordinata/cõmutans bonum incommutabile i cõmutabile:⁊ ꝑponẽs delectationẽ creature creatori:qd̃ eſt peccare.ſm Aug.Et q: inclinatio nõ cogit peccare:q: tunc nõ eſſet peccatum.xv.q.j.§.j.ſʒ ⁊ ſi natura inclinet maxime ad peccatum carnis:nõ minus peccãs ſuo arbitrio noxius eſt. de pe.di.ij.ſi eñ.ꝟ.liberi arbitrij. poſt iiij.colũ.facit qd̃ no.l.di.q: tua.gloſ.ſi. Q vero dicunt iſti animales Begardi ꝙ actus carnalis nõ eſt peccatũ:quũ ad hoc natura inclinet:hoc dicunt q: ſunt de ſpũ libertatis:vt opus exerceant carnalitatis ⁊ beſtialitatis.nã inter alia precepta negatiua in decalogo mechia prohibetur. quũ dicit dñs Exo.xx. Nõ mechaberis. Noĩe aũt mechie ſm Aug.in queſtionibus Deutero.omnis illicitus cõcubitus atq; illorũ membrorũ nõ legitimus vſus ꝓhibitus debet intelligi.xxxij.q.iiij.meretrices. Simplex eñ fornicatio mortale eſt.xxv.di.§.al's ea demũ.xxij.q.ij.ꝑdicandũ.⁊ p̃.c.meretrices.⁊.c.ſe.vbi dicit Hieronymus ꝙ p vitia carnis maxime demones colũtur.⁊ loquitur ibi de vitio carnis.⁊ omne opus carnis immunditia vocatur. vbi dicit gloſ.ꝙ immunditia attenditur ſm omnẽ modũ illicitum membrorum. Luxuria incenditur a cibo:quũ vtit̃ delicatis ⁊ calidis vt aptior ſit ad immũditiã.Cõſideratur etiã luxuria circa ſenſuum petulãtiam.ad idẽ.xxij.q.vi. Non mechaberis. Item apl's.j.ad Theſſa.iiij.ibi. Vt abſtineatis vos a fornicatione.⁊.j.ibi.Q̃m iudex eſt dominus de omnibus his. Item apl's ad Gala.v.premiſſa fornicatione ait.Qui aũt talia agunt:regnum dei non poſſidebunt ad idem To.iiij. Attende tibi ab omni fornicatiõe:⁊ preter vxorem tuam nõ patiaris crimẽ ſcire.crimẽ aũt mortale importat.xxv.di.§.criminis.lxxxi.di.c.j.ex̃ de pe.⁊ remiſ. de'. Item Deutero.xviij. Non erit tibi meretrix.j. Cor.vj. Fugite fornicationem. Fornicatio autẽ ſm doctores eſt omnis vſus carnalis cõmiſtionis preter legitimuʒ tori cõcubitum.j. Prouer.vj. Precium ſcorti vix vnius eſt panis: q: fatua mulier illo precio dat corpus fornicatori:⁊ animam diabolo:quo nõ daret ſotulares ſuos.nec tantũ dat animã ſuã diabolo:ſʒ etiam illius miſeri q̃ cõmiſcet̃ ei.vnde ſequitur. Mulier autẽ viri p̃cioſam animã capit. Itẽ Eze.xxiij. Proieciſti me poſt corpus tuuʒ.j. Cor.vj. Omne peccatum ⁊c̃.j. Qui autem fornicatur/in corpus ſuũ peccat.ij. Pe.ij. Nouit de' pios de tẽtatione eripere.iniquos vero in diem iudicij reſeruare cruciandos.magis autem eos qui poſt carnem in concupiſcentia immunditie ambulant. Prouer.vj. Qui adulter eſt propter cordis inopiam perdit animam ſuam. Augu. O quãta iniquitas:quãta peruerſitas: vt animam ſuam quam chriſtus ſanguine ſuo redemit:luxurioſus quiſquis propter momẽti vni' delectationem vẽdat. Eccl'i.ix. Ne des fornicarijs animã tuam in vllo:ne perdas te et hereditatem tuam. Oſee vj. Omnes adulterantes/quaſi clibanus ſuccenſus a coquente. Iſidorus. Omnibus peccatis fornicatio maior eſt. Fornicatio vniuerſa antecedit mala. melius eſt ergo mori ꝙ̃ fornicari.immo plus. q̃uis neceſſitas excuſet a furto.de cõ.di.v.diſcipulos.de furtis.c.ſi quis propter neceſſitatẽ.⁊ ab homicidio.ex̃ de homic̃.c.ij.⁊.c.j.in Clemẽ. nullla tamen neceſſitas excuſat a fornicatione.ff. de ritu nup.palam.§.non eſt ignoſcendum.⁊ no.ex̃ de fur.ſiquis propter neceſſitatem.⁊.xxxij.q.iiij.ſicut ¹. tractaui lati' de immunditia.j.§.nunc de immũditia.in ar.lxxiij. ❡ B g

mechie nomine quid intelligatur.

fornicatio quid ſit.

Nec obſtat quod dicunt iſti Begardi ꝙ q̃n q̃s de iſto peccato tentatur:excuſari videtur:q: aliud eſt tentari/aliud tentationi conſentire.non tentari aũt iſtud eſt impoſſibile quum tota vita noſtra ſit tentatio ſuper terrã. Job. vij. de peni.di.ij.ſi enim.ſed non conſentire tentationi per ſpeciale gratiam poſſibile ⁊ facile eſt.vnde Ja.j. Beatus vir qui ſuffert tentationem.i.non conſentit.⁊ propterea oramus Matth.vj.⁊ Luce.xj.de peni.di.iij.de quotidianis. Et ne nos inducas.i.intus ducas in tentationeʒ.q: non oram' non tentari:ſed oramus a tentatione non ſuperari. q: de ſe tentatio peccatum non eſt.ſm Greg.ſed virtutis exercitatio.vnde ⁊ Dauid in pſ.xxv.tentari petiit vt coronetur dicens. Tenta me domine.j. Mach.ij.q: tentatur Abraã Job Tobias ⁊ Joſeph ⁊ reliqui ſancti:⁊ reſiſtentes tentationi coronantur. Quum enim tribus modis impleatur omne peccatum.de pe.di.iij.ſicut trib'.di.vj. in palea ſʒ penſandum. Suggeſtione:que ſit per diabolum. Delectatione:que ſit per carnem. Cõſenſu:per ſpiritum. quia ſerpens ſuggeſſit. Eua delectata eſt ſicut caro. Adã velut ſpiritus conſenſit.de pe.di.j.ſerpens. Quum malign' ſpiritus peccatum ſuggerit in mente:ſi nulla delectatio peccati ſequatur:peccatum omnino perpetratum non eſt. di. vj.in palea.ſʒ penſandum.vbi de hoc.immo fortius ⁊ frequentius tentantur boni ꝙ̃ mali a diabolo. vnde Greg. ſuper illud Exo.v. Contemptus Pharao cõſurgit in ſcãdala. Illos tentare negligit quos quieto iure ſe poſſidere ſentit.boni enim ad pugnam ſuſcitant leuiathã bonis operibus eum ſtimulando. Job.iij. Qui parati ſunt ſuſcitare leuiathaʒ. Nam ſicut dicit Chryſoſtomus/ Non tentatur a libidine:qui ſemper eſt in fornicatione.nõ tentat̃ a gula:qui ſemper eſt in delicijs.nõ tentatur a auaritia: qui nulli dat ſua:immo ſi poteſt recipit aliena. Sed ſi propoſuiſti continere:tentaris a ſpũ luxurie. ſi propoſuiſti ieiunare:tentaris a ſpiritu gule.ſi proponas eleemoſynam facere:tentaris a ſpiritu auaritie.proponis humilitatem ſeruare:tentaris a ſpiritu ſuperbie. Vides quomodo filij dei exeunt contra diabolum bella peccatis indicũt:q: victorie gloriam concupiſcunt. Quiſquis ergo expectans chriſtum celeſti tuba iam reſonare/angelorum turba ſpectante/ad hoc virtutis exercitium exire neglexerit: nec chriſtiani vocabulo nec chriſtianorum conſortio dignus erit.immo deſertoris crimine notabitur:⁊ velut penitentie proditor punietur. Proinde amamus arma celeſtia ſecuri de victoria:quia rex noſter qui nobiſcum eſt vinci non poteſt.vnde.j. Jo.iiij. Maior eſt qui in nobis eſt: ꝙ̃ q̃ in mũdo eſt.huc uſq; Chryſoſto. Non ergo ſe excuſent iſti Begardi quia tentantur de carne: q: nemo peccat inuitus.xv.q.j.§.j.xxiij.q.iiij. vaſis. al's eſt ſub.c. nabuchodonoſor.

❡ H h

Octauus error Begardorum

Octauus error Begardorum eſt/quia dicunt ꝙ in eleuatione corporis ieſu chriſti non debent aſſurgere:nec ei reuerentiam exhibere aſſerẽtes ꝙ eſſet imperfectiõis eiſdem/ſi a puritate ⁊ altitudine ſue contemplationis tãtum deſcenderẽt/ꝙ circa myſteriũ ſeu ſacramẽtũ eucharistie aut circa paſſionẽ hũanitat'chriſti aliq̃ cogitarẽt. Error aũt iſte tollit̃ p illõ qd̃ ſcri.ad Phi.ij.ꝙ i noĩe Jeſu oẽ genu flectat̃.ex̃ de immu.ec.decet.li.vj.ex̃ de cele.miſ.ſane. de cõ.di.ij.nihil. j.q.j.multi. Item chriſtus ille panis eſt.de conſecra.diſt.ij.

chriſtus panis eſt.ſed chriſtus dn̄s eſt. Joan.xiij. Si ego
dominus ⁊ magiſter. Huic aūt dn̄o genuflecrendum eſt.
Michee.vj. Quid dignū offeraʒ domino:curuabo genu
deo excelſo.immo nedū corpori chriſti/ſʒ etiā quum legit
euangelium:curuari debemus.de cō.di.j.aplica. Item in
pſ̄.xcviij. Dominus regnauit iraſcant populi.ibi. Adora-
te ſcabellū pedum eius:quoniam ſanctum eſt. De chriſti
humanitate exponit Augu.⁊ expreſſum de cō.di.ij. acceſ-
ſerunt.℣.nemo autem illam carnem manducat niſi prius
adorauerit. Iteʒ ad Hebr.c.j. Et quum introducit primo
genitū in orbem terre:dicit. Et adorent eum omnes an-
geli dei.⁊ in pſ̄.xcvj. Adorate eū ſcʒ filium/omnes ange-
li eius ſcʒ patris. Itē quum quilibet fidelis teneatur om-
ni anno communicare. Jo.vj. Niſi manducaueritis car-
nem filij hominis ⁊c.de cō.di.ij.prima.cum.c.prece. ex de
peni.oīs.q: ⁊ apl'is ſumme pfectionis hoc dixit dominus
Hoc facite in meam cōmemorationem. Luc.xxij.de cō.di.
ij.iterat.⁊ ex de reliquijs.ſi dominum.in clemē.eadem ra
tione tenetur ipſum adorare etiā adoratiōe latrie.vt pro
bat Auguſt.in pre.℣. Adorate ſcabellum pedum eius. et
pre.c.acceſſerunt.q: caro chriſti coniuncta diuinitati ado
ratur latria: inquātuʒ in creatura hyperdulia:de qua la-
tria legitur ⁊ no.de con.di.iij.venerabiles. Item magi p
cidentes adorauerunt eum. Matth.ij.⁊ leproſus. Mat-
th.viij.ibi.adorabat eum.vbi Origen. Añ q̄ peteret ado
rare cepit cultum oſtendēs. Et Chryſoſtomus ſup Mat-
th. Non enim illum petebat quaſi hominem artificem: ſʒ
adorabat quaſi deum.oratio autem perfecta eſt fides et
confeſſio.vnde leproſus fidei opus adorans impleuit: ſʒ
opus confeſſionis impleuit in verbis.vnde adorabat eū
dicens domine. Et ille cecus illuminatus. Jo.ix.in fi. Qz
autem dicunt iſti maledicti q̄ caderent a perfectione ſue
contemplationis ſi de carne chriſti aut de paſſiōe eius ali
quid cogitarent:inſanum eſt manifeſte/⁊ diabolice arro
gantie:q: videndo corpus chriſti/vident deuʒ per fidem
⁊ diuinitatem eius:q̄ cōiuncta eſt carni chriſti. vnde Jo.
xiiij. Qui videt me:videt ⁊ patrē.⁊ beati oculi qui vidēt
que vos videtis. Luc.x.⁊ Jo.xvij. Sicut nos vnum ſum⁹.
ex de ſum.tri.c.ij.§.rurſus.⁊ que maior ⁊ purior cōtempla
tio:q̄ cogitare deum paſſum in carne:ad cuius memoriā
eſt illud ſacramentum principaliter inſtitutum:vnde do-
minus: Hoc quocienſcūq; feceritis:in meam cōmemora
tioneʒ facietis. Luc.xxij.de cō.di.ij.iteratur.ex de reli.⁊ ve.
ſancto.ſi dominuʒ.in Clem.vnde.j. Pe.iiij. Chriſto igitur
paſſo in carne / et vos eadem cogitatione armamini.
⁊ ad Heb.xij. Recogitate eum qui talem ſuſtinuit a pec-
catoribus aduerſus ſemetipſum cōtradictionē ⁊c. Thre.
iij. Recordare paupertatis ⁊ tranſgreſſionis mee fellis
⁊ abſinthij. Sed quomodo hi impij poſſunt contemplari
diuinitatē:niſi ⁊ ibi filiū contemplentur:qui eſt vna eſſen
tia cum patre:q: eſt id q̄d pater.pater enim filio dedit id
quod eſt. vnde dicit filius Jo.x.⁊ ex de ſum.tri.c.ij.§.licet.
pater quod dedit maius eſt omnibus. Si autem filiū dei
contemplātur: deum de deo:vt in ſymbolo niſſeno: quod
cantatur in miſſa:contemplari eos neceſſe eſt:ſi recte cre-
dunt eundeʒ filium hominem de maria natum.xxiij. di.
qui epiſcopus.de con.di.iij.c.ſi.ex de ſum.tri.c.j.⁊ in alijs
ſymbolis fidei orthodoxe.ſed iſtius dei ⁊ hominis illa ve
ra caro ſacroſancta que conficitur in altari.vnde Auguſt.
De carne marie carnem accepit: ⁊ eādeʒ carnem ad man
ducandum dedit ad ſalutem.de con.di.ij. acceſſerunt. nō
ergo deſcendunt a contemplatiōe perfecta adorādo car-
nem illam vnitam inſeparabiliter verbo:ſʒ aſcēdunt illū
deū hoiem pijſſimū cōtēplādo.nihil eīn ſic hoiem ad deū
trahit:⁊ ad deū allicit/ſicut deū hoiem cōtēplando. nihil
enim homini ſuaui⁹/dulcius ⁊ glorioſius eſt: q̄ ſuū crea-
torē ſue creature corporaliter eſſe vnitum: et vnum cum
ea inſepabiliter eſſe.i.q̄ nunq̄ ſepabit:q̄ uis ſepari poſſet
per potētiā ei⁹ qui eā vniuit:eſſe effectu veraciter contē-
plari.vnde Eſa.vij. Et vocabitur nomen eius emanuel;
quod interpretatur nobiſcum deus:quia verbum caro fa
ctum habitauit in nobis. Jo.j. Itē per rationem iſtorum
veſanam ergo beata/apl'i euangeliſte/patriarche/⁊ pro-
phete/fuiſſent ſumme imperfecti:quuʒ ex geſtis ⁊ verbis
eorum appareat q̄ circa hec iugiter cogitabāt:immo om
nes beati de imperfectione notarētur:qui in diuina eſſen
tia vident quotidie omnia ſacramenta humanitatis chri
ſti:⁊ illa liquidiſſime cōtemplantur:⁊ in eis ineffabiliter
delectant.vnde ⁊ chori angelorum in ſacra illa immola-
tione adſiſtunt:⁊ illud altiſſimum ſacramentum pferunt
miniſterio ſuo ſociandū in celo corpori chriſti.de cō.di.ij.
quid ſit ſanguis. Preterea via veniendi ad cōtemplatio
neʒ diuinitatis eſt cōtēplatio chriſti humanitatis que eſt
facilior ⁊ capacior. vnde Jo.j. Deū nemo vidit vnq̄.i.nul
lus homo ſimplex:ſʒ vnigenitus qui eſt in ſinu patris ipſe
enarrauit.i.extra per aſſumptā humanitatem docuit illu
minando intellectū ad videndum deū. Anima eīn rōna-
lis creata fuit in quodam medio habēs extra ſe mundum
ſe in ſe/deum ſupra ſe. Unde accepit oculū carnis:quo ex
tra ſe mundū aſpiceret.oculum rationis:quo ſeipſum cer
neret.oculum cōtemplationis:quo deū videret. Sʒ poſt-
q̄ tenebre peccati facte ſunt ſuper faciem. Gen.j.abyſſi.i.
cordis humani. iuxta illud Hiere.xvij. Prauum eſt cor
hominis:quis cognoſcet illud?oculus contemplationis
extinctus eſt:vt nihil videret.oculus quoq; rōnis lippus
effectus:vt ſe dubie ⁊ obſcure cerneret.ſolus oculus car-
nis in claritate remanſit. Propter hoc eterna ſapiētia in
ſua natura inuiſibilis/facta eſt in aſſumpta natura viſi-
bilis:vt homo in chriſto humanitateʒ oculo carnis cerne
ret:⁊ per opera diuina que fecit ⁊ facit quaſi quodā colly
rio oculo cordis illuminato diuinitatē in ipſo videret.ac
ſic tot⁹ homo beatificaretur in ipſo.vnde ait Luc.x. Bea
ti oculi qui vident ⁊c.vt ſupra dixi. Et ne ab hac beatitu
dine videamur excludi:qui non vidimus eū in carne pre
ſentem:ait Jo.xx.beati qui non viderunt ſcʒ corporaliter
⁊ crediderunt cordialiter. Corde eīn creditur ad iuſtitiā.
Ro.x.xj.q.iij.nolite.quā q̄ ipſuʒ in hoc altiſſimo ſacramē
to corporaliter videamus ſub illis viſibilibus ſpeciebus
latentem ſi veraciter in ipſum credimus:⁊ propterea ipſe
nobis in hoc ſacramento ſui memoriam dereliquit dicēs
Luc.xxij.⁊ pre.c. iteratur. Hoc facite in meā cōmemora-
tionem.⁊ p̄.c.ſi dominum.Clem. ¶ J i In hoc autē iſti
Begardi demonib⁹ ſunt peiores.demoni eīn ait dn̄s. Do
minum deū tuuʒ adorabis.in tali latria precipuū deficit:
ſcʒ dilectio.q: demō nō diligit:q: charitatē pdidit. de pe.
di.ij.principium.xvj.q.ij.viſis.⁊ vide hic quod no.di.iij.ve
nerabiles.gloſ.ij. Deutero.vj. Matth.iiij. Sed iſti nolunt
chriſtum in carne adorare.quum ipſe ſpecialiter dicatur
deus noſter.vt in illo.℣.pſ̄.lxvj. Benedicat nos deus de⁹
noſter.chriſtus propter humane nature participationē
⁊ redemptionem. Sed poſſunt dicere iſti heretici q̄d dici-
tur Jo.iiij.q̄ veri adoratores adorant patrem in ſpiritu
et veritate. ad hoc dicendum eſt.q̄ ideo hoc dicit domin⁹
vt tolleret errorem dicentium deum eſſe corporeum ⁊ li-
niamentis diſtinctum:qui error ponitur .xxiiij.q.iij. qui-
dam.℣. Antropomorphite.quia deus ſpiritus eſt. vt ibi
dicitur.⁊ p̄.c. Jo.iiij.⁊ filius dei ſpiritus eſt:quia deus eſt.
ex de hereti.cum chriſtus. Sed quamq̄ pater incarnatus
non ſit.de con.diſtinc.iij.omnis.diuinitas tamen incarna
ta eſt in filio toto deo.vnde ſuper illud pſ̄.lix. In idume-
am extendam .i. mundum ſanguineum extendam cal-
ciamentum meum.i.humanitatem.dicit.G:ego.diuinita
tem calciatam. Nam filius dei quum ſit deus perfectus
tot⁹ / non conciſus/non diuiſus:q: indiuiſibilis eſt incar
natus eſt.quam incarnationem tota trinitas operata eſt.
vt in pre.c.omnis.⁊ ex de ſum.tri.c.j.§.hec ſancta.⁊ tota in
hoc altiſſimo per comitātiaʒ:tres etiam perſone ibi ſunt
per eſſentiam:per potentiam/ per pn̄tiam/ſicut in omni
creatura:tñ non ſunt ibi ſub ſacramento ⁊ rōne ſacramē
ti.ſʒ ſola pſona filij icarnati.q: nec pater nec ſpiritus ſctūs

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

incarnatus eſt ſed filius.de cõ.di.ij.c.ſi.⁊ hoc ſacramentũ de filio eſt ⁊ ꝑ incarnatione ⁊ paſſiõis memoria ei⁹.fit de con.diſ.ij.iterat.⁊.c.in chriſto pater. ⁊ ex̃ de reli.⁊ venera. ſanctoꝝ.ſi dñm.Clem.⁊ per cõiõnẽ indiuiſibilem veraciter eſt ⁊ per vnionem.vt no.de cõ.di.ij. hoc eſt quod dicimus.⁊.c.cõperim⁹. Si igitur hi Begardi chriſti carnem vere manducare deſiderant: ipſam carnẽ veraciter adorent.q: dicit Augu.i pſ.xcviij. Nemo aũt ipſam carnẽ mãducat:niſi prius adorauerit.de cõ.di.ij.acceſſerunt. In vrbe in quodã monaſterio ſanctimonialium ſancti Laurentij Panſperne in quo illo tempore manebã.erat quidaʒ theutonicus qui multũ ſpiritualis videbatur: mihi fuit accuſatus de iſto errore:q corpus chriſti nõ adorabat qñ eleuabatur. Et in predicatiõe tetigi iſtũ errorẽ cõtra Begardos:de quorum numero ipſe erat. ⁊ tunc aderat:quẽ correxi ad ptẽ de illo errore:q nullã paceʒ habebat qñ tãgebã in meis predicationibus illos Begardos.q: lupus erat in fabula.nec me libenter videbat.vili habitu ſe tegebat ⁊ lachrymas habebat.ſepe diabol⁹ appentes lachrymas adminiſtrat ⁊ ragt⁹.ſcripſi.ſ.§.feminaꝝ.ꝟ.xcviij. in ar. cleſiã iſta ſcõa pte.⁊ ie ↄtẽplatiuũ ⁊ guſtantẽ reputabat.ſʒ vtinã nõ eſſet lupus pelle agnina tectus.ſi chriſti nõ eſt: chriſtus eum ſuum faciat.ex̃ de heretic.vt officiũ inquiſitiõis.§.ſi vero. Hucuſqʒ de Anachoritis ⁊ Begardis eccis ⁊ eorum erroribus dictum ſufficiat.

¶ Articulus.liij. A

Glorioſa ciuitas

dei ſancta mater eccleſia:poſtq̃ in te defecerũt anachorite:queramus in te ſi poterim⁹ inuenire alios religioſos qui veraciter colãt te:⁊ edificent te:⁊ ſancta vita ⁊ ſciẽtia illuſtrent te. Ipſi eñ a fundamẽtis fabricauerunt te.nam tota eccleſia primitiua collecta prius Hieroſolymis ſub apl'is qui caput erant illius ſancte religiõis ⁊ fraternitatis/tota erat vna religio. Nam ſicut legitur Actuum.iiij.⁊.ij.⁊.xij.q.j.dilectiſſimis.⁊.c. q: tua.cũ.c.ſe. multitudinis credentiũ erat cor vnum ⁊ anima vna. nec quiſq̃ eoꝝ que poſſidebat aliquid ſuũ eſſe dicebat ſʒ erãt illis oĩa cõmunia. ⁊ paulo poſt. Quotquot eñ poſſeſſores agroꝝ aut domorũ erant:vendentes afferebant ꝑcia eorum que vendebãt:⁊ ponebant ante pedes aploꝝ.diuidebat aũt vniciuiqʒ ꝓut opus erat. Et talis erat tunc tota illa eccl'ia bñdicta:quales tempore ſanctorum cenobitarũ Egypti perpaucos inueniri in cenobijs difficile extitiſſet vt ait Piamon ſanctus anachorita in ſua collatiõe de tribus generibus monachorum in li.coll'. Joan.caſſi. ¶ B De illa etiam eccl'ia Alexandrina ſub marco ait Petrus damiani. Tanta ſancto marco dñs apud Alexandriã gratiam prerogauit:vt omnes qui tunc ad fidei rudimenta cõfluerent/mox per continentiam ⁊ totius ſancte cõuerſationis inſtantiam tamq̃ ad monaſtice perfectionis faſtigium ꝓuolarẽt. Unde ⁊ in illa eccleſia primitiua tradita fuit forma monaſtice ſeu cenobitice vite.iuxta qđ gloſ. Bede dic̃ ibidẽ. Actu iiij.in textu ſupra poſito. Qui ita viuunt vt ſint eis omnia cõmunia in dño:cenobite vocant̃. que vita tanto fertilior eſt:quãto magis ſtatum futuri ſeculi imitatur:vbi omnia ſunt cõmunia. Religioſi aũt illi erant habitu honeſti.actione iuſti.ſermone modeſti:cogitatione ſancti:affectione puri:intentione recti:ꝓuidẽtes bona nõ ſolũ coram deo ſʒ etiã coram omnib⁹ hominib⁹ .ij.ad Coꝝ.viij.ad Ro.xij in ſi.xij.q.j.nolo. Sed ſicut preterit temporis religioſi fuerunt ficus dulciſſime ⁊ valde bone:ita noſtri tẽporis Regulares ſunt multi ficus amariſſime ⁊ valde male.ar.xlvij.di.quãtũlibet. Hiere.xxiiij. Oſtẽdit mihi dñs. Et ecce duo calathi pleni ficis. et.j. fic⁹ bonas/bonas valde: ⁊ ficus malas/malas valde. vnde Augu.in ꝑ.c.quãtũlibet. Sicut non inueni meliores q̃ q̃ in monaſterio ꝓfecerũt:ita nõ expert⁹ ſum deteriores q̃ qui in monaſterio defecerũt.ar.ad hoc. Et cum corruunt difficili⁹ q̃ ſeculares reſurgũt. q: ad lr̃am ſm. Chryſoſto. nõ ideo dolẽt q: peccauerũt:ſʒ cõfundunt̃ q: ſuã hic gloriã ꝑdiderũt.de pe.di.j.quis aliqñ. Unñ ficte aliqui penitẽt ideo non reſurgunt. Ad idem de peni.di.j.§.q aũt.ꝟ.ſi ſacerdos(al's eſt.c.).l.di.vt conſtitueret̃.ibi.expti credo aliquorum fictas penitẽtias ¶ C Noſtri quidem temporis religioſi multi ſimiles phariſeis:qui in ſynagoga locum religioſoꝝ tenebant:diuiſis ab alijs habitu:⁊ exteriori conuerſatione ſimiles:tonſuram magnam deferre/habitum ſuum cõponere/cuſtodire exteriores cerimonias quid ſit cerimonia no.xlv.di.q̃ ſincera.gloſ.cerimonia. et obſeruantias gloriãtur. Sed quid valet religio ſine charitate ⁊ pietate q̃ ad omnia valet.j.ad Timo.iiij.xlij.di.§. j. Habitus ſine humilitate. Phi.ij.de peni.di.j.c.j. Tonſura ſine pauptate:quam deſignat.xij.q.j.duo. Silẽtiũ oris ſine quiete cordis:de cõ.di.j.qñ. Jeiunia cum gaſtrimargia.xlj.di.q̃ſquis.de cõ.di.v.ſint tibi. Pſalmodia ſine concordia:xc.di.alienus.⁊ cũ inuidia.xlvj.di.clericus inuidẽs. Exterior oratio ⁊ vocalis ⁊ apparens ⁊ interior:vagatio de cõ.di.j.quando.⁊.di.v.nõ mediocriter.xcij.di.cantãtes xxxviij.di.Studio. Sterilis meditatio ⁊ nulla cõpũctio:de pe.di.j.§.hoc idem.in prin.⁊.c.ꝑdixerat.⁊ di.iij.§.Ecce.ꝟ. vidiſti(al'.eſt.c.)nec gemit⁹ nec ſuſpirioꝝ emiſſio:de pe. di.iij.§.his authoritatibus.ꝟ.prima conſolatio. Uocalis ⁊ ſacramentalis confeſſio ⁊ nulla mutatio vel correctio. de pe.di.j.nõ ſufficit.⁊.di.iij.penitentes.cũ.c.ꝑ. Continua miſſarũ celebratio ⁊ vitioꝝ augmentatio.de conſe.di.ij.q̃ diſcordat.cũ.c.ſe.⁊.c.ſicut iudas.⁊.c.q̃ ſcelerate.⁊.c.quotidie. Uiſitatio ⁊ ſemꝑ peccatoꝝ excuſatio ⁊ velatio:de pe. di.j.ſerpens.⁊.§ deniqʒ.⁊ di.iij.ſunt plures.⁊.c.pluit.⁊ pſ. cxl.ad excuſandas excuſationes in peccatis.xvj.q.j.predicator:ex̃ de conſue.quãto. Ueritatis lucratiue predicatio ⁊ eiuſdem per malam vitã impugnatio.iij.q.vij.§.hoc idẽ teſtatur.xxv.di.c.vltimo Corporalis in eundo ⁊ cantando ⁊ comedendo ⁊ ſeruiendo cõbinatio ⁊ interna diuiſio ⁊ reciproca perſecutio.j.q.j.multe.xxiiij.q.j.vbi ſana.xxiij. q.iiij.qui peccat.ꝟ.neqʒ eñ. In choro ⁊ miſſa benedictio ⁊ extra/⁊ intra in corde maledictio.xxiiij.q.iij.ſi igitur.⁊ §.ſed qui.⁊.c.deus qñ.xj.q.iij.§. Item Salomon.ꝟ.ſicut auis. Detractio.de pe.di.j.homicidiorum. Murmuratio. xc.di.alienus.c.oblationes.xlvj.di.accuſatores. Diffamatio.vj.q.j.deteriores.⁊.c.ex merito. Contentio.xc.di.oblationes. Mendaciorum multiplicatio.xxij.q.ij.primũ. Cachinnatio/deriſio.v.q.v.§. vl.in ſi. Subſannatio ⁊ deſpectio.pſ.xxxiiij. Subſannauerunt me ſubſannatione.⁊ idẽ ⁊ deſpectio.ſupbis. Pacis labioꝝ altrinſeca datio ⁊ locutio/⁊ interior cordial' idignatio ⁊ mala cogitatio.pſ.xxvij. Mala aũt i cordib⁹ eoꝝ. De talib⁹ irreligioſis ait dñs Sopho.j. Uiſitabo ſuper eos q̃ induti ſunt veſte ꝑegrina. Itẽ Hiere.ix. Uiſitabo ſuper eos qui attonſi ſunt coma habitãtes in deſerto.i.in clauſtro:q: oẽs habent preputiũ mẽ ſcʒ ꝓprietatem/propriam voluntatem/⁊ carnalem voluptatem.vnde Bern. Manet tonſura:veſtis necdum mutata eſt:ieiuniorum regula cuſtoditur:ſtatutis pſallit̃ horis:ſed cor eorũ longe eſt a me/dicit dñs Matth.xv.Eſa. xxix.ꝓmiſerat eñ dñs ibi i Mattheo: Hypocrite bñ de vobis prophetauit Eſa. Ppl's iſte labijs me honorat (al's glorificat me) Eſa.xxix. Mat.xv.vbi Remigius. Hypocrita dicitur ſimulator:q: aliud opere ſimulat/aliud corde geſtat. Iſti ergo bene. Hypocrite dicuntur: quia ſub honore dei terrena lucra ſibi accumulare cupiebant. Sic faciunt hodie pleriqʒ religioſi ſucceſſores phariſeorũ in vitijs.contra quos Hieronymus. Ue illis ad quos phariſeoꝝ vitia deuenerunt. Iſti⁹ hipocrytalis tẽporis aliqui religioſi irreligioſi. Regulares.i.irregulares q: de regula nõ curãtes.di.iij.regula. Cõuerſi pueri: ⁊ ad vitia mũdi reuerſi.de pe.di.ij.penata. ⁊.c.nõ reuertebant̃. Cenobite quidam proprietarij ſarrabaite.ex̃ de ſta.mo.ſuper quodã. Clauſtrales aliqui regum ⁊ principuʒ ⁊ Cardinaliũ cõmenſales. ex̃ de offi.ordina.quãto Monachi gyroua

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN